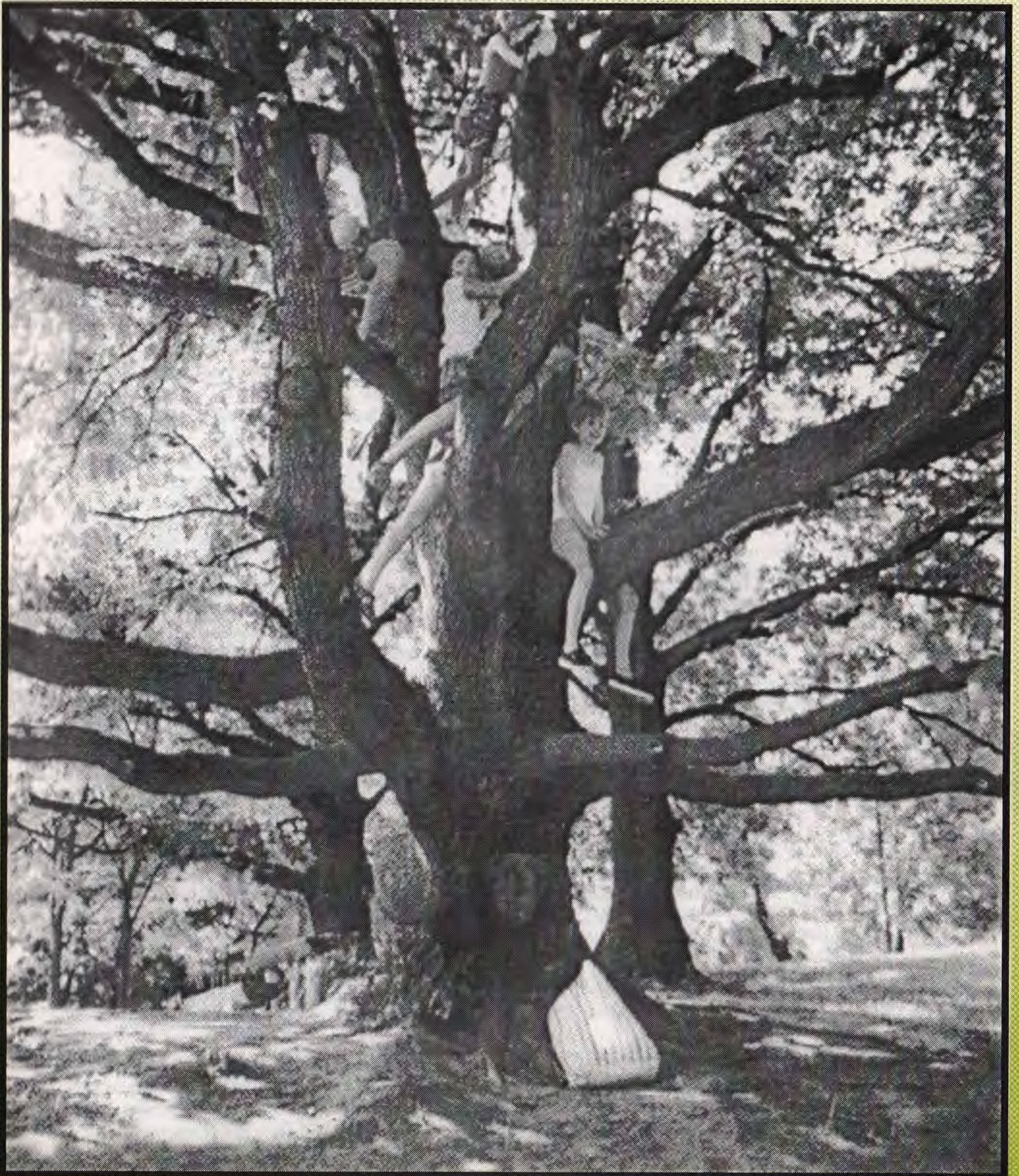
Tweemaandelijks tijdschrift
over alternatieve communicatie en Esperanto

31ste jaargang 2000/6 (186)
novembro - decembro

HORIZONtaal

ISSN 0772-540 X Afgiftekantoor: ANTWERPEN X

In dit nummer

Wereldhandel	3
Klein probleempje	5
Onder professoren	7
Onze taal	I-IV
Actieve steun	13
Quo vadis - Kien vi?	14
Europese estafette	15
Nieuwsbrief	16
Clubactiviteiten	17

HORIZONTAAL, Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 31ste jaargang.

Redactie en administratie: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, fax: 03 233 54 33, E-adres: horizontaal@fel.esperanto.be, infopagina's: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 20,00 EUR
Rekeningen: t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55 of ASLK 001-2376527-06; t.n.v. Libroservo Esperanto Nederland, Haarlem: postgiro rek.: 111 278

Redactie: Guido Van Damme, Ivo Durwael, Eddy Raats, Jo Haazen
Medewerkers: Paul Peeraerts, Wim M.A. De Smet, Jean Pierre VandenDaele, Lode Van de Velde, Emiel Van Damme, Raymond Wylleman, Marc Cuffez, e.a.

Verantwoordelijke uitgever: Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

HORIZONTAAL verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Documentatiecentrum

Het Documentatiecentrum van de Vlaamse Esperantobond omvat een bibliotheek met meer dan 1800 titels en 87 tijdschriften over Esperanto, taalproblemen, Esperantologie en Interlinguïstiek. Het beschikt tevens over een eigen WEB-site waarop actuele informatie geregeld wordt aangepast en een INTERNET-aansluiting voor internationale raadplegingen. U kan er terecht alle werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

Esperanto op de radio

Er zijn regelmatige radiouitzendingen in het Esperanto. Sommige zijn gewoon via de middengolf te ontvangen, enkele gaan er via de satelliet (Hot Bird of Astra), voor de meeste heb je echter een korte-golf-ontvanger nodig. Enkele programma's zijn ook via INTERNET (I) te beluisteren.

Station	Dag	Uur	kHz	meter
Havana	zo	*19.30-20.00*	13715	21,87
			13750	21,82
		22.00-22.30	13715	21,87
			13750	21,82
Ĉina R. Int.	D*	*20.00-20.27*	11810	25,40
RAI Int.	za	*20.00-20.20*	9585	31,30
			11740	25,55

via Hot Bird (13° oost) 11446 MHz

Tallinn	via internet: www.er.ee/Tallinn			
R. *Polonia*	D*	10.30-10.59	(Hot Bird)	
		15.30-15.55	7275	41,23
		20.00-20.25	7145	41,99
		21.00-21.29	(Hot Bird)	

(De coördinaten voor de progamma's van Radio Polonia die worden uitgezonden via Hot Bird zijn: 13° oost, 11471,5 MHz. Deze programma's zijn ook via INTERNET in realaudio te beluisteren. (www.wrn.org/stations/poland.html)

Vatikaan	zo	21.20-21.29	1530	196
	en feestdagen		5882	51,00
		23.50-23.59	1530	196
	wo/do	21.20-21.29	1611	186
			7250	41,37
			9645	31,10
R.Ö.I.	zo	10.05-10.29	6155	48,74
		13.05-13.29	6155	48,74
	ma	04.05-04.29	6155	48,74

Alle programma's van Radio Öst. Int. zijn ook digitaal te beluisteren via de ASTRA satelliet (19,2° oost) 11141,25 en 12692 MHz en via het internet: http://roi.orf.at.
Slovaka Esperanto-Radio via het net:
http://www.home.sk/ww/esperanto/radio.htm

* D = dagelijks
De tijdsaanduiding in cursief zijn volgens UT (= 1 uur bijtellen voor onze wintertijd, 2 uur voor de zomertijd), de andere volgens MET.

Wereldhandel

Stage lopen in China met het Esperanto

Uitwisselingen met andere landen van Europa, met de Verenigde Staten of met andere landen die zich bekennen tot de Westerse invloedsfeer zijn niet al te moeilijk te realiseren. Wanneer het gaat om landen die zich niet onderwerpen aan de wetten van de vrije-markteconomie (merk je de interne tegenspraak?), kunnen er echter wel problemen rijzen. China is daarvoor het schoolvoorbeeld. In *La Merkato*, het tijdschrift van de Esperantovereniging voor Economie en Handel (IKEF), verscheen een interview met Violette Walther, die dank zij bemiddeling van het Esperanto stage kon lopen in China.

In 1999 verschenen in het tijdschrift La Merkato *aankondigingen over stageplaatsen voor jonge Esperantosprekers in het buitenland. U ging op dat aanbod in. Hoe ging dat in zijn werk?*

Omdat ik via de geëigende wegen geen stageplaats in een bedrijf vond, wendde ik mij tot de Esperantobeweging. Roland Rotsaert was op dat moment bezig het nummer van *La Merkato* voor te bereiden. Hij publiceerde een WEB-versie van het tijdschrift met mijn oproep voor een stageplaats in het buitenland. Twee dagen later waren er al reacties uit Joegoslavië, Kroatië, Italië, de Verenigde Staten en Canada en een aantal uit China. Sommige van die reacties waren voorstellen om te helpen een stageplaats te vinden, andere waren rechtstreekse antwoorden van bedrijven.

Met de idee in het achterhoofd om twee vliegen in één klap te slaan en ook te kunnen deelnemen aan het Jongerencongres in Hongkong, besloot ik het voorstel van de heer Yang Zhaoyin in Changzhou, niet ver van Shanghai in Zuid-China, aan te nemen. Ik voeg hier met enige trots aan toe dat slechts weinigen van mijn medestudenten stageplaatsen vonden in het buitenland, en dat dan enkel nog in Groot-Brittannië en Duitsland.

Liep je stage in een overheidsbedrijf of in een private onderneming?

De eerste twee weken liep ik stage in een overheidsbedrijf, daarna in een private onderneming. Het staatsbedrijf betaalde mijn verblijf, toch bleef ik er slechts twee weken. Nochtans was het een interessante ervaring in een staatsbedrijf. Daarna begon ik aan een stage in een private onderneming die gefinancierd werd met Amerikaans geld. Het is een bedrijf dat geleid wordt door twee Amerikanen van Chinese afkomst die in China investeerden. Maar alle andere werknemers waren Chinezen. Ik kreeg onderdak bij een secretaresse van het bedrijf. We werden goede vrienden, ik oefende met haar het Engels, maar zij heeft wel besloten om Esperanto te gaan leren.

Was je opdracht binnen het bedrijf interessant?

Ja hoor! Stel je voor! Behalve de opleiding als werknemer kreeg ik ook de opdracht een Duits bedrijf waarmee de Chinese firma reeds samenwerkingsverbanden had maar dat intussen alle contacten had verbroken, opnieuw te contacteren. Na veel getelefoneer kwam ik er uiteindelijk achter dat het Duitse bedrijf niet goed begreep wat het Chinese bedrijf eigenlijk wilde en hoe het functioneerde.

Toen begon ik de probleemoplossende strategieën van beide bedrijven te begrijpen. Het leek mij dat Chinezen van de algemene problemen naar de details gaan, terwijl Westerse bedrijven juist omgekeerd te werk gaan. En dat onderscheid werd het thema van mijn stagerapport.

De bedrijfsleiding gaf mij zelfs de opdracht om een seminarie over mijn studievak – internationale handel, specifiek met Europa – te geven. En dat terwijl veel van mijn medestudenten die stage liepen in Duitse of Britse bedrijven, enkel fotokopies maakten en... koffie brachten naar collega's

En wat met het Esperanto?

Ik gebruikte heel vaak Esperanto. Ik contacteerde de voorzitter van de locale Esperantoclub, de heer Zhang Changsheng, en verving hem als leraar. Ik onderwees

Een taal voor muziek...

Om zijn 50jarig bestaan te vieren wil het Mortselse gemengd koor "Die Cierlycke" *Zdravitsa* van Sergei Prokofiev op de affiche zetten. Het stuk dateert uit de vroege vijftiger jaren... de periode waarin het koor het levenslicht zag, maar ook de periode van de Stalinterreur. Zoals vele anderen[1] moest ook Prokofiev zich plooien naar de wensen van de dictator... Het werk is dan ook zwaar historisch belast. Toch gaat het om zeer waardevolle muziek die zijn eigen verdiensten heeft en terecht op een affiche kan prijken.

Helaas, toen het bestuur en de dirigent van het koor op zoek gingen naar de partituren, bleken deze nergens verkrijgbaar. Wat nu gedaan? Het hele project afblazen en een alternatief zoeken?

Via contacten van het koor met de Vlaamse Esperantobond werden Esperantoverenigingen in Rusland en Oekraïne aangesproken. Al spoedig kwam in Kiev de piano- en koorpartituur boven water. De volledige orkestpartituur zat echter veilig opgeborgen in het archief van de Muziekacademie van Moskou.

Met de hulp van Jo Haazen – ook aangesproken door de Vlaamse Esperantobond, uiteraard –, die uitgebreide contacten in Moskou heeft, kon uiteindelijk ook een kopie van de orkestpartituur worden bemachtigd.

Dankzij het Esperanto zal het koor "Die Cierlycke" tijdens zijn jubileumconcert in november 2001 *Zdravitsa* van Sergej Prokofiev als première voor België op zijn affiche kunnen plaatsen.

1. Over de impact van de Stalinterreur voor de Esperantobeweging in de voormalige Sovjetunie bestaat een uitgebreide, interessante studie: "La Danĝera Lingvo", van Ulrich Lins. EUR 29,95 + verzendingskosten.

Esperanto in de lagere en de middelbare school en zelfs aan de universiteit. Dat was voor mij echter nauwelijks werk te noemen, eerder ontspanning. Tijdens mijn verblijf werd er ook een nieuwe school geopend waar Esperanto wordt onderwezen.

Toen mijnheer Zhang mij bezocht in het bedrijf en de andere werknemers mij met hem Esperanto hoorden spreken, begrepen zij dat Esperanto inderdaad ernstig moet worden genomen. Zij stelden heel interessante vragen.

Nam je ook deel aan het Chinese sociale leven?

Uiteraard. Dat is juist het bijzondere aan het reizen via het Esperanto. Ik werd als een koningin ontvangen en ik maakte er onvergetelijke ervaringen door. Maar dat is stof voor een ander gesprek. Hier wil ik echter nog wel een oproep doen: de basisschool waar Esperantoles wordt gegeven, heeft allerlei Esperanto-materiaal nodig, voornamelijk voor kinderen. Als je zo'n dingen hebt, stuur die er dan naar toe.

het adres van de school:

Elementa lernejo Henĝing
Primary School Henĝing
52 Hao, Jinkang Lu,
Yancheng, Jiangsu
China 224001

of naar de voorzitter van de Esperantovereniging

S-ro Yao Kaisheng
23 Huancheng Beilu
Yancheng, Jiangsu
China 224001

Een leven zonder problemen is maar saai. Wie wil er nu zo'n leven? In ieder geval proberen Esperantogebruikers dat op alle mogelijke manieren te vermijden. Gelukkig hoeven zij niet bang te zijn dat zij zich ooit zullen vervelen, want het loutere feit dat zij zich met Esperanto bezig houden voorkomt dat.

In het Esperanto komen zes letters met een accent voor. Die bezorgen aan sommigen slapeloze nachten – immers hoe moet dat nu met computers en het internet? Maar is de toestand echt zo hopeloos ernstig? Laten we het even natrekken.

In Azië is het probleem vrijwel onbekend. Zowel Japanners als Chinezen, en zelfs Indiërs, gebruiken een soort tekeningetjes (zie 1 op onze afbeelding) in plaats van fatsoenlijke letters. Zij hebben dus hun eigen moeilijkheden. Dat betekent echter dat voor ruim één derde van de wereldbevolking de resultaten van deze studie absoluut onbelangrijk zijn.

Aan de rand van Azië is er een volk dat een soort schrift gebruikt dat meer lijkt op een aantal schots en scheef getrokken vierkantjes (zie 2 op onze afbeelding). En ook in Europa zelf zijn er enkele volkeren die geen boodschap hebben aan dit onderzoek. Op kop lopen de Grieken (zie 3) gevolgd door de volkeren die het cyrillisch schrift gebruiken. Zijn de Russen daarbij een verwaarloosbare minderheid?

Maar de kring wordt nog kleiner. De Arabische volkeren gebruiken een schrift dat meer weg heeft van een golvende zee (zie 4) dan van iets leesbaars. Wat een verwaandheid! Die verwaandheid kan hen echter vergeven worden, omdat bekwame kalligrafen met dat schrift kleine kunstwerkjes kunnen maken, zoals bijvoorbeeld H. Massoudy met een tekst van Frederik van Eeden (5).

En zo blijft er enkel de relatief kleine groep over die het Latijnse schrift gebruikt. Maar vinden alle leden van die groep dat accenten en andere handicaps daarbij uit den boze zijn? Laten we ook dat eens nader bekijken.

Een toch wel belangrijk – en niet van Ernst verstoken – volk zijn de Duitsers. Zij hebben een hele resem letters met twee hoorntjes, een echte kudde vee. En er zit zelfs een letter tussen die meer weg heeft van sierpasta... Zij bekvechten voortdurend of die vreemde eend nu ss of sz betekent, maar de letter zelf hindert hen helemaal niet.

Een vergelijkbare eigenaardigheid vind je in Skandinavië. Daar zijn er ook letters

Klein probleempje

ontoereikende computertechnologie

met een handicap, maar daarop is tenminste de Nederlandse zegswijze van toepassing: daar loopt een streepje door (die heeft ze niet allemaal op een rijtje). Tussen al die gehandicapten is er wel een echte Heilige, zij draagt althans een aureooltje (zie 6.)

Tot nog toe hoorde ik niemand klagen. Vreemd... Zelfs de Tsjechen en Slovaken niet, en hun alfabet is pas een echte verzameling koopjes en winkeldochters... Er zijn zelfs volkeren die fier zijn op dat soort antiek. Nog niet zo lang geleden, in 1991, eiste de Europese Unie van Spanje dat het zich zou ontdoen van die n met dat golvende kapsel. De Unie deed dat, omdat de Spaanse regering de verkoop van computers waarop die letter niet voorkomt, verbood! Er stak een ware storm van protest op. Een zekere Gabriel Gárcia Marquez verklaarde zelfs dat die letter de culturele superioriteit van het Spaans bewijst. Want daarmee heeft die cultuur maar één letter nodig, waar andere culturen er twee van doen hebben. (7) En de Spanjaarden hebben gelijk. Er is geen enkele reden om een computer te aanvaarden waarop één of andere latijnse letter ontbreekt. De Fransen, ook zonen en dochters van een fier volk, losten dat probleem nogal drastisch op door het invoeren van een eigen toetsenbord. Zij gebruiken geen QWERTY-klavier zoals de rest van de beschaafde wereld, maar zweren bij AZERTY... (Dat ook Belgische computerverdelers bij

ケサシスセツテヌ

1- Neniam iu plendas pri supersignoj...

אבגדהלמט

2- ankaŭ ĉi tie ne...

ʽΥϋʼΩώεϑϰϖϱ

3- vere: eŭropa alfabeto!

اللغة العالمية

4- teksto kiel ondkovrita maro...

5- tamen: bona por arta prezentado!

øø Å øø

6- sanktulo meze de handikapitoj...

Ññ

7- Kulturaj trezoroj de Hispanio

aáâäàåæãăāą b çćčĉċ

8. Internacia aboco

Ĉ ĉ Ĝ ĝ Ĥ ĥ Ĵ ĵ Ŝ ŝ Ŭ ŭ

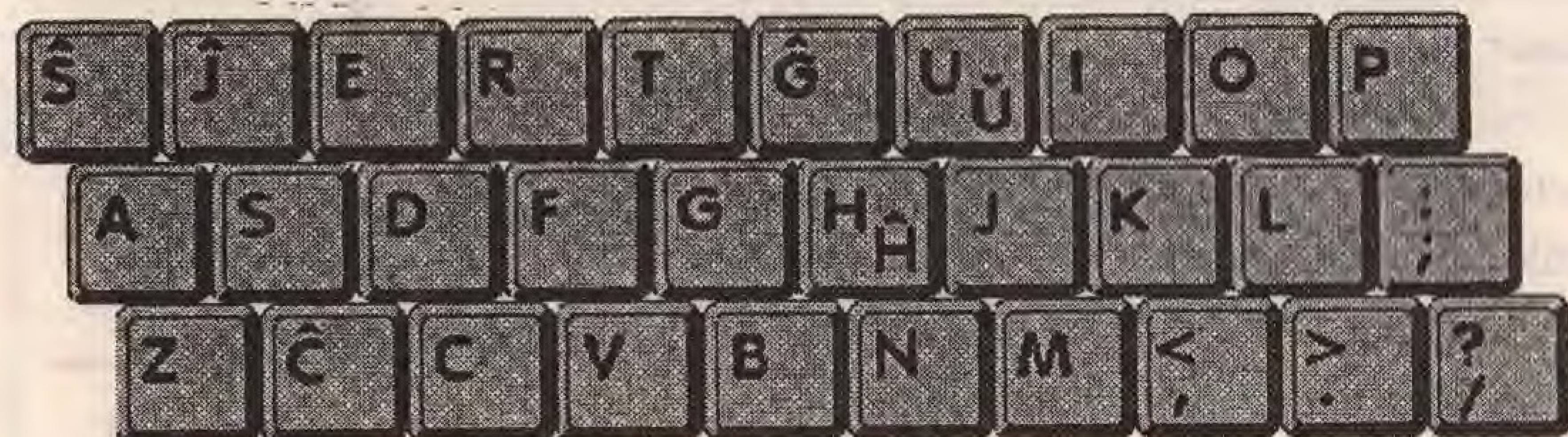
9. Fonto de mizero... Ĉu vere ?

dat type toetsenbord zweren, heeft alles te maken met de regen in Parijs en het gedruppel in Brussel.)

Een vluchtig onderzoek naar de mogelijkheden van computers toont aan dat een eenvoudige abc al lang niet meer bestaat (zie 8). En tussen al die chaos bevindt zich het Esperanto met zijn zes accentletters. Ja, slechts zes... een belachelijk klein aantal (9). Zijn zij echt zo'n bron van ellende dat zij de slaap van velen roven? Verdienen zij echt zoveel aandacht?

Ooit, toen de boekdrukkunst nog in zijn kinderschoenen stond, hadden de drukkers metalen vormen nodig voor de letters. En dat gaf vaak problemen. Maar Zamenhof zelf loste met een eenvoudig regeltje het probleem al op. Indien een letter met accent niet beschikbaar is, gebruike men de letter zonder accent met een toegevoegde h. Het accent op de u mag eventueel achterwege blijven. Zo verdween het probleem al als sneeuw voor de zon toen onze voorvaderen nog Esperanto leerden. Ik begrijp dus niet goed waarom wij een Vereniging ter Aanpassing van het Esperanto-alfabet nodig zouden hebben. Ik kan alleen vaststellen dat het weer een Fransman is die als redder van de taal wil optreden. En dat is niet de eerste keer in de geschiedenis van het Esperanto.

Gelukkig kan tegenwoordig iedereen die het Latijnse alfabet gebruikt – wij Esperantosprekers niet uitgezonderd – dat doen zonder enig probleem, ook al hebben culturele idiosyncrasieën de meest eigenaardige toevoegingen tot gevolg: accenten boven of onder de letter, punten of streepjes, staartjes en weet ik wat nog meer...

Zonder enig probleem... nu ja, niet helemaal. Wanneer we elektronische post – in de yuppiemond beter bekend als 'iemeel' – gebruiken, moeten we vaststellen dat de techniek jammer genoeg nog niet genoeg ontwikkeld is. Dat is echter een probleem voor de techniek, en niet voor de taal.

Gelukkig is ook hier het probleem vrij eenvoudig op te lossen. De eerste methode is die welke Zamenhof reeds voorstelde: gebruik een toegevoegde h. Maar ik raad die oplossing ten stelligste af. Voor de computer is het meer aangewezen de letter x in plaats van h te gebruiken.

Ondanks het feit dat zij de schijn van het tegendeel proberen te wekken, zijn computergebruikers aan de luie kant. Niet zij werken, het apparaat moet voor hen werken. Daarom zijn er kleine programmaatjes – de zogenaamde macro's (niet te verwarren met de winkelketen) – die allerlei werkjes moeten opknappen. Door van zo'n macro's gebruik te maken kan men de niet-vlekkeloze tekst met h- of x-code omwerken tot perfect Esperanto. Maar met de h geeft dat wel enkele problemen. Tegenstanders van de h-oplossing vervelen het publiek altijd met hun eeuwige "ĉashundo" (jachthond). Maar om eerlijk te zijn, ik heb me in jaren met geen jachthond bezig gehouden. Mijn probleem is veel en veel groter. Kijk maar eens met welke problemen ik word geconfronteerd, wanneer ik correspondeer met mijn Duitse vriend Miĉel Buĉmann (lees mitsjel boetsjman, i.p.v. Michel Buchmann), uit Aaĉen (Atsjen), die echter bij voorkeur een "Postfaĉ"-adres (postfatsj) in Boĉum (botsjum) gebruikt! Ik ontmoette hem tijdens het Wereldcongres in Briĝton (bridzjton). Wij maakten samen een uitstap naar het eiland Wiĝt (Widzjt) en brachten daarna onze vakantie door in Maastriĉt (maastritsjt) en Ĉarleroi (tsjarlerwa). Indien je deze laatste zinnen niet begrijpt, dan bewijst dat mijn gelijk. Zulke eigenaardigheden corrigeren in een tekst die wat lang is uitgevallen, vraagt uren... Dus, gebruik bij voorkeur de x code, want hoewel mijn Franse vriend uit Bordeaŭ niet echt tevreden zal zijn, en hoewel la Chaŭ-de-Fonds een belangrijke plaats voor de Esperantobeweging is, bezorgt deze oplossing mij toch minder kopzorgen.

En in afwachting dat de techniek en de wetenschap ook dit probleem uit de wereld helpen, wandelen wij lachend de toekomst tegemoet. Het zal niet lang meer duren... Nog even geduld.

naar een tekst van J.K. Hammer,
uit *FEN-X,* 2000/5, p. 9-10

Onder professoren

een taal voor hoger onderwijs

Met de aanvang van het nieuwe academiejaar aan de universiteiten stak de discussie over één onderwijstaal voor het hoger onderwijs weer de kop op. Die discussie is in Noord-Europa misschien wel actueel, maar in een land als Spanje is het absoluut geen onderwerp van gesprek.

Dat over het onderwerp hier het laatste woord nog niet gezegd is, en dat de meningen erover erg uit elkaar lopen, is echter overduidelijk. Omdat wij een alternatieve oplossing verdedigen, laten we hier een aantal bedenkingen aan bod komen. Velen nemen immers voetstoots aan dat de strijd gestreden is. En hoewel wij de kansen en mogelijkheden van het Esperanto niet willen overroepen, we kunnen toch evenmin aanvaarden dat tijdens het radioprogramma *Groot gelijk* (woensdag 4 okt, om 11 uur), het Esperanto zowel door de presentatrice als door een aantal bellers ongenuanceerd en ongemotiveerd afgedaan werd als: dat heeft toch niet gewerkt (in de verleden tijd, alsof het Esperanto niet meer zou bestaan), terwijl het de laatste tijd juist steeds vaker in discussies als deze als een eventueel alternatief wordt genoemd.

Professor J. Orszàgh, van de faculteit Wetenschappen aan de Universiteit van Mons, Hongaar van geboorte, schrijft: "De weigering van internationale wetenschappelijke tijdschriften om een reeks artikelen van een aantal van mijn collega's te publiceren, heeft mij de ogen geopend. Nauwelijks twintig jaar geleden aanvaardden het merendeel van die tijdschriften nog bijdragen in verscheidene talen. Beetje bij beetje heeft het Engels zich opgedrongen (of heeft men het Engels opgedrongen) als dé taal voor wetenschappelijke informatie.

Aanvankelijk werden artikels van niet-Engelstalige auteurs gecorrigeerd door de redactie. Tegenwoordig wordt een artikel dat niet in vlekkeloos Engels is geschreven, teruggestuurd, al dan niet met de opmerking: 'gelieve in het Engels te vertalen'.

Tijdens wetenschappelijke congressen zijn het Engelstalige moedertaalsprekers die de dienst uitmaken. De anderen zijn gehandicapt – in verschillende mate – door hun taalkundige herkomst en bekwaamheden. Men kan zelfs een zekere arrogantie vaststellen bij een aantal Engelstaligen – of juister zelfs bij een aantal mensen die dank zij een langdurig verblijf in de Verenigde Staten zich het Engels hebben kunnen eigenmaken. Zij kijken met misprijzen neer op diegenen die niet de bekwaamheid hebben kunnen verwerven om te schitteren in de taal van Shakespeare."

Op basis van deze opmerking kan men zich afvragen of de Belgische taalpolitieke geschiedenis zich herhaalt? Immers, waren het indertijd ook niet vooral Franstaligen van Vlaamse afkomst die zich het rabiaatst tegen de erkenning van het Nederlands als officiële taal hebben verzet?

Mia Doornaert in *De Standaard* schrijft: "Nu al merk je in internationale organisaties de neiging om als leidinggevers en communicatoren vooral Engelstaligen in te huren. Die kunnen probleemloos in de grote internationale communicatietaal denken en spreken. En dan krijg je het verschijnsel dat eentalige Engelstaligen de leiding hebben, terwijl drie- of viertalige Belgen, Denen of Portugezen assistent of vertaler mogen zijn. Het doet denken aan Belgische toestanden die nog niet zo ver achter ons liggen."

Esperanto opnieuw erkend studievak

In Hongarije krijgt het Esperanto een nieuwe kans en is het (opnieuw) erkend als onderwijsvak aan de universiteit. Dit wil zeggen dat studenten die taal als studievak (vreemde taal) kunnen kiezen. Zij kunnen er punten mee verwerven die ze nodig hebben om toegang te krijgen tot een universitaire opleiding. Studenten moeten immers punten voor minstens twee erkende vreemde talen behalen. Esperanto werd opnieuw opgenomen in de lijst van acht erkende talen.

In een reactie via elektronische post schrijft Hans Erasmus: "Een onderzoek in Delft van een paar jaar geleden, wees uit dat colleges in het Engels, gegeven door niet-moedertaalsprekers niet werkten. De lectoren kunnen zich onvoldoende uitdrukken, kunnen wat ze willen zeggen niet nog eens in andere woorden herformuleren en kunnen onvoldoende

Het is niet de eerste keer dat we in dit tijdschrift – met de vinger aan de pols van de taalevolutie – de geboorte van een nieuw begrip kunnen aankondigen. Maar ditmaal is het er een uit ons eigen midden.

GENT-taal...

gemeenschappelijke, eenvoudige, neutrale, tweede taal voor gentlemen!

"Het percentage leerlingen dat meer dan één taal leert, hangt af van de onderwijsvorm. De kloof tussen algemeen vormend onderwijs en beroepgeoriënteerd onderwijs neemt toe. Nog maar weinig leerlingen in een beroepsrichting leren een vreemde taal."
(uit *Klasse*, oktober 2000, p. 8)

Terwijl minister Anciaux pleit voor een grotere toegankelijkheid tot de cultuur, dreigt de culturele horizon voor meer en meer jongeren beperkt te blijven tot de eigen leefwereld. Wordt het niet stilaan tijd dat de intelligentsia in het algemeen en de onderwijsverantwoordelijken in het bijzonder het talenprobleem binnen de Europese Unie met open geest, met realiteitszin en met gezond verstand aanpakken?
Actieve meertaligheid is, zelfs voor de gemiddelde ASO-leerling, niet haalbaar. Een etnische taal (Engels) als lingua franca discrimineert de andere taal- en cultuurgemeenschappen, is voor velen een onoverkomelijke hinderpaal wegens haar moeilijkheidsgraad en geeft een belangrijk, maar ondemocratisch voordeel aan wie deze taal als moedertaal heeft: het leidt tot "taalkundig-cultureel racisme".
Een Gemeenschappelijke, Eenvoudige en Neutrale Tweede (G.E.N.T.) taal, zoals het Esperanto, die omwille van haar politiek-culturele neutraliteit voor iedereen *aanvaardbaar* en omwille van haar eenvoud voor het grootst mogelijk aantal burgers haalbaar is, biedt de meest democratische, de meest fundamentele en de meest economische oplossing. Een GENT-taal als open venster op de hele wereld in respect voor ieders taal en cultuur, doet op geen enkele manier afbreuk aan het belang en de waarde van meertaligheid, voor wie daartoe tijd, aanleg, interesse, motivatie, behoefte en, conditio sine qua non: praktische toepassingsmogelijkheden heeft.
Dan Van Herpe

nuances aanbrengen. De toehoorder begrijpt het onvoldoende. Het systeem is dan ook afgeschaft.

Verder zijn er voldoende mogelijkheden om studieboeken in het Engels of andere talen te bestuderen, zodat men toegang krijgt tot het jargon van de studie. Engelstalig onderwijs maakt Nederlands tot tweede taal, vervolgens tot tweederangs taal."

De positie van het Engels als onderwijstaal is duidelijk nog lang geen voldongen feit is en de discussie blijft open.

Kinderen aan de bak...

Jong geleerd is oud gedaan, is een oude wijsheid. Daarvan zijn er binnen de Esperantobeweging tal van voorbeelden. Velen hebben de taal geleerd in hun kinderjaren of tijdens hun studententijd. Tijdens hun "actieve" loopbaan laten zij de taal voor wat ze is. Ze keren er pas naar terug nadat ze gepensioneerd zijn. Een voorbeeld daarvan is Guy Béart, een Frans chansonnier, die in een interview met *Le Dauphiné Libéré* zegt: "Op een dag haalde mijn vader het in zijn hoofd om mij Esperanto te leren. Het was plezierig en gemakkelijk. Ik leerde het vlug... Jammer genoeg ben ik er nu veel van vergeten... Maar ik kan u verzekeren, als God het wil, dat ik het terug opneem! Esperanto leren is een weddenschap aangaan met broederlijkheid..."

Het ligt dus voor de hand dat het Esperanto ook aandacht besteedt aan kinderen. Daarvoor zijn er verscheidene wegen. In een vorig nummer schreven we reeds over KSM (*Korespondа Servo Mondskala*). Ook het tijdschrift *Juna Amiko*, het virtuele schoolproject *Interkulturo* of de Esperantovideocursus *Mazi en Gondolando* richten zich specifiek tot kinderen. Verder is er een ruim aanbod van kinderboeken.

Ook *"Kastora Klubo"* is zo'n initiatief. De club stelt zich tot doel de vriendschap tussen kinderen van verschillende landen te versterken. Ze wil hen aanzetten Esperanto te leren om via die taal het eerste doel te verwezenlijken. Daarom spant ze zich in om actieve hulp te bieden aan Esperantoleerkrachten.

De club heeft zo'n 6000 leden in 70 landen. Om lid te worden volstaat het om een kaartje met je persoonlijke gegevens naar de administrateur van de club te sturen. Lidmaatschap kost ongeveer EUR 16,75 (± 675 BEF). In ruil daarvoor ontvang je zesmaal per jaar het contactblad van de club en een adreslijst.

Wie niet met geld kan betalen, kan eventueel in natura zijn lidmaatschap voldoen. Bijvoorbeeld door het toezenden van tekeningen of teksten voor het tijdschrift. Toch krijgen die leden wellicht niet altijd het tijdschrift. Men kan zich eveneens als groep aanmelden. Verder doet de club een beroep op peters, mensen die de jonge leden van de club en de club zelf

Kredo – suspekto – dubo...

We hadden het in de vorige aflevering over waarheid en onwaarheid, twee begrippen waarrond vele satellietbegrippen draaien zoals geloof, veronderstelling, vermoeden en dgl. meer. En ook bij een veronderstelling, een vermoeden enz. kan men verder of dichter bij de (on)zekerheid staan. Talrijke schakeringen en talrijke woorden dus! Daarnaast kwamen we in de PIV, naar aanleiding van vermoeden en bewijsvoering, op de uitdrukking *pruvo certa* (en niet *certa pruvo*), wat ons het thema leverde voor een oefening over de al of niet vrije woordorde in het Esperanto. En we ronden af met de vertaling van een tekst die dit keer aan de zakenwereld is ontleend.

SUPOZI, SUSPEKTI kaj similaj

Een rijtje werkwoorden die in verschillende graad onzekerheid te kennen geven:

supozi, suspekti, konjekti, hipotezi, kredi

Welk werkwoord behoort tot de wetenschappelijke wereld? – *hipotezi*

Welk werkwoord drukt eerder zekerheid uit? – *kredi*

Welk werkwoord duidt op verdenking? – *suspekti*

Welk werkwoord is het meest neutrale? – *supozi* (vermoeden, veronderstellen)

Welk werkwoord drukt het meest onzekerheid uit? – *konjekti* (vermoeden, gissen)

Gebruikelijke afleidingen zijn o.a. *supozigi* en *supoze, ke*

Liaj paroloj supozigis al mi, ke li ne venos.
Supoze, ke pluvos, mi restos hejme.

Opgave 1: Welk werkwoord past in volgende zinnen?

1 *Ĉu la homoj estis pli feliĉaj antaŭe? Oni nur povas ... pri tiu demando!*
2 *Koperniko ..., ke la tero rondiras ĉirkaŭ la suno.*
3 *Mi ..., ke vi legas la leterojn, kiujn vi ricevas.*
4 *Iuj ..., ke estas vivo en la aliaj galaksioj.*
5 *Lia priskribo de via domo... al mi, ke li konas vin.*
6 *Kiu aŭdacus ..., ke la registaro konvinkos ĉiujn, ne plu fumi?*
7 *Ĉiuj ..., ke la laŭreato esprimos sian dankon.*
8 *Oni ..., ke Marso estos atingebla post unujara vojaĝo.*

Wat ontbreekt in de volgende zinnen?

9 *La ekzisto de vivo sur aliaj planedoj estas nur ... hipotezo.*
10 *Ke pluvos morgaŭ estas nur ... .*
11 *..., ke vi gajnos la grandan loton, ĉu vi dividos ĝin kun mi?*

Solvoj:

1 kon... 2 hip... 3 sup... 4 kon... 5 supozigis 6 kon... 7 sup... 8 kon. 9 vana, 10 supozo, meer onzekerheid: konjekto 11 supoze

N.B. Natuurlijk zijn ook hier weer grensgevallen. Vgl. de tweede definitie van supozi in PIV: *supozi = preni kiel hipotezon!*

Opgave 2: In het volgende kadertje staan nog meer woorden over (on)zekerheid enz.

a hipotezo	b supozo	c konjekto
ĉ suspekto	d tezo	e dogmo
f postulato	g aksiomo	

Lees aandachtig onderstaande definities uit PIV en kies uit het kadertje het woord waar het om gaat.

1 *punkto de religia aŭ filozofia doktrino, kiun oni ne povas pruvi kaj senpruve devas kredi*
doktrino leer; *pruvi* bewijzen; *senpruve* zonder bewijs
2 *aserto rigardata kiel evidenta per si mem, el kiu sekvas per matematikaj pruvoj ia teorio*
aserto bewering; *el kiu sekvas* waaruit volgt; *ia teorio* één of andere (soort) theorie
3 *tezo, pri kiu oni postulas, pro la bezono de la demonstrado, ke ĝi estu akceptata kiel vera, kvankam ne demonstrita*
tezo stelling; *postulas* eist; *pro la bezono de* terwille van; *kvankam* hoewel
4 *supoza, sed ne certa opinio, konkludo aŭ klarigo*
5 *nepruvita supozo, provizore akceptata por klarigi kaj komprenigi konstatitajn faktojn, sed kontrolata per pluaj eksperimentoj*
provizore tijdelijk, voorlopig; *komprenigi* doen begrijpen; *pluaj* verdere; vgl. *pliaj* meer, bijkomende
6 *opinio de iu, kiu, sen pruvo certa, inklinas akuzi aŭ akcepti la eblecon aŭ probablecon de io malbona*
sen pruvo certa zonder zeker bewijs (voor het onderscheid tussen *sen pruvo certa* en *sen certa pruvo* zie onderaan); *inklini* geneigd zijn
7 *akcepto de io kiel probabla, sen efektiva scio pri ĝi*
efektiva werkelijk
8 *aserto elmetata kaj defendata de iu persono*
aserto bewering;
elmetata uitgestald, blootgesteld, hier: uitgesproken

Een uitdaging: Probeer bovenstaande termen nu eens zelf te definiëren! Vergelijk dan met de definities uit PIV.

Interludo 1: *Hipotezo* en aanverwanten

> *1 hipotezo, 2 hipodermo, 3 hipodromo, 4 hipogeo, 5 hipokampo, 6 hipokritulo, 7 hipopotamo, 8 hipotensio, 9 hipofagia viandejo, 10 Filipo.*

Hipo- is een wetenschappelijk pseudo-voorvoegsel dat in enkele samenstelligen voorkomt. Het slaat tegelijk A) op het Griekse voorvoegsel "hypo" (onder) en B) op het Griekse woord "hippos" (paard). Een kleine test: Vertaal de woorden uit het kadertje en zeg of ze tot groep A of tot groep B behoren! *(solvoj enfine!)*

GRAMATIKO: *La (mal)libera vortordo*

In de PIV'se definitie van *suspekti* lezen we *"Sen pruvo certa inklini akuzi pri io"*. Heeft de omgekeerde woordorde *sen certa pruvo* dezelfde betekenis?

In PIV staat, onder *certa* 3: *senpere antaŭ substantivo: iu difinita* (onmiddellijk vóór een naamwoord: "één of ander(e) bepaalde ..."). Dit is dus een geval waar de woordorde niet vrij is, vermits de definitie niet spreekt van "één of ander bewijs" maar wel van een bewijs dat zeker is: *pruvo certa / certa pruvo.* Maar in opgave 2, zin 4, zien we dat PIV toch *certa pruvo* schrijft in de betekenis "zeker": *"supoza, sed ne certa opinio, konkludo aŭ klarigo".* De tegenstelling wordt trouwens bij het uitspreken extra beklemtoond. In de volgende opgave hebben we met zinnen te doen waarin de woordorde de betekenis bepaalt!

Opgave 3

Wat is het verschil tussen de volgende zinnetjes?
(Eventueel: vertaal ze en leer dan de hervertaling!)

1a Li alportis siajn kelkajn librojn.
1b Li alportis kelkajn siajn librojn.

2a Mi lasis la kuniklon manĝi.
2b Mi lasis manĝi la kuniklon.

3a Li tute ne manĝis la kukon.
3b Li ne tute manĝis la kukon.

4a Eĉ li venis al la kunveno.
4b Li venis eĉ al la kunveno.

5a Ministro iĝos mia najbaro.
5b Mia najbaro iĝos ministro.

6a Nur malmultaj niaj membroj aktivas internacie
6b Nur niaj malmultaj membroj aktivas internacie

7a Li ne povas aliĝi al tiu aranĝo!
7b Li povas ne aliĝi al tiu aranĝo! *PAG §91 Rim.1*

8a Li ne volas aliĝi al tiu aranĝo!
8b Li volas ne aliĝi al tiu aranĝo!

9a Li ankoraŭ ne kantas.
9b Li ne ankoraŭ ne kantas.

10a Li jam ne estas en Francujo.
10b Li ne jam estas en Francujo.

11a Li ne plu kantas.
11b Li plu ne kantas.

Opgave 4: Is het onderstreepte zinsdeel verplaatsbaar of niet?

1 *Li perlaboris iom da mono kantante surstrate.*
2 *La prezidanto mem preparis la paroladon.*
3 *Li igos la soldatojn mortigi.*
4 *Mi sendos tuj respondkuponon al tiu sinjoro.*
5 *Mi sendos nur respondkuponon al tiusinjoro.*
6 *Vi trajne atingos la urbon en tri horoj.*
7 *La vojaĝo tien ne daŭros longe.*
8 *Ili konsentis akcepti almenaŭ la delegiton.*
9 *Mi konas la domon, kies tegmento estas riparenda.*
10 *Ni iros promeni morgaŭ.*
11 a *la virino estas emancipita hodiaŭ*
b *la virino hodiaŭ*
c *la hodiaŭa virino*
12 *Mi ne donis tiun libron al ŝi.*
13 *Petro vojaĝas ankaŭ en Italujo.*

(solvoj kaj respondoj enfine!)

Interludo 2: woorden met *kon-*

Vertaal volgens het model

1 *kon* + cursus = *kon+kurso*= *konkurso*
2 *kon* + verdoemen = ?
3 *kon* + toestand = ?
4 *kon* + snaar = ?
5 *kon* + wind = ?
6 *kon* + jasje = ?
7 *kon* + wijken, afstaan = ?
8 *kon* + behandelen = ?
9 *kon* + muziekmaat = ?
10 *kon* + weten = ?
11 *kon* + cubus = ? *(solvoj enfine!)*

Tijdschriften

Horizontaal (nl, 6 nrs/j) Het behandelt taalproblematiek en de Esperantobeweging en besteedt ruime aandacht aan de activiteiten van de plaatselijke Esperantogroepen.

Monato (esp, 12 nrs/j) Dit tijdschrift, uitgegeven door FEL, is een algemeen tijdschrift voor politiek, economie en cultuur: een aanrader als dagelijkse lectuur, ook voor beginners.

Vertikale (esp, ±6 nrs/j) Het blad voor de actieve leden van FEL. Het behandelt de beweging, de verenigingen en het Esperanto-onderricht.

Jen (nl/esp, 6 nrs/j) Orgaan van de Vlaamse en Nederlandse Esperanto-Jongeren. Verslagen uit de jongerenbeweging en artikels over taalproblematiek.

Koncize (esp, 6 nrs/j) Geeft informatie over Esperanto-activiteiten voor jongeren.

Esperanto (esp, 11 nrs/j) Het officiële ledenblad van UEA (Esperanto Wereldbond). Het behandelt voornamelijk de internationale Esperantobeweging en zijn cultuur.

Kontakto (esp, 6 nrs/j) Tijdschrift voor jongeren en beginners. Het behandelt de meest uiteenlopende facetten van de internationale cultuur.

Eventoj (esp, 24 nrs/j) Brengt op grondige wijze een overzicht over de Esperantobeweging, o.m. door het al dan niet samengevat overnemen van artikels uit andere tijdschriften.

Ret-Info: Een infoservice op het internet en daarbovenop de Internetversie van *Eventoj* en *Interredaktore*. De abonnee preciseert zelf hoeveel berichten hij wenst te ontvangen.

Juna Amiko (esp, 4 nrs/j) Een tijdschrift voor kinderen die Esperanto kennen of het juist leerden, ook geschikt voor beginners, met eenvoudige teksten en vele illustraties.

La ondo de Esperanto (esp, 6 nrs/j) Informatie over gebeurtenissen en evoluties in de Esperantobeweging met speciale aandacht voor de beweging in Rusland.

Literatura foiro (esp, 6 nrs/j) Hoogstaand literair tijdschrift, met uittreksels, interviews en recensies uit de originele en vertaalde Esperantoliteratuur.

La gazeto (esp, 4 nrs/j) Tijdschrift over cultuur in de brede zin van het woord met veel aandacht voor het Esperanto in de culturele wereld.

La Kancerkliniko (esp, 5 nrs/j) Humoristisch en satirisch tijdschrift.

Internacia Ĵurnalisto (esp, 4 nrs/j) Tijdschrift voor al wie via en in het Esperanto aan journalistiek en verslaggeving wil doen, met veel informatie en tips voor een professionele journalistiek.

Internacia Pedagogia Revuo Tijdschrift van de vereniging van esperantisten-leraren met artikelen over pedagogie, methodologie en onderwijs.

La Merkato (esp, 4nrs/j) Tijdschrift voor de internationale ondernemer, orgaan van *Internacia Komerca kaj Ekonomia Fakgrupo* (IKEF).

Amuze (esp, 4nrs/j) Denksporttijdschrift met kruiswoordraadsels, puzzels, raadsels en grappen.

La Komencanto (esp, 4nrs/j)Een tijdschrift met eenvoudige teksten voor beginnende Esperantogebruikers.

(De gegevens die u hier verstrekt, worden in de computer van de Vlaamse Esperantobond bewaard. Zij worden enkel gebruikt om u te informeren over de doelstellingen en de activiteiten van de Esperantobeweging, voor facturatie, e.d. U kan schriftelijk om een uittreksel van de gegevens die FEL over u heeft verzoeken, ze laten wijzigen of verwijderen.)

BESTELFORMULIER VOOR LIDMAATSCHAPPEN, ABONNEMENTEN EN BOEKEN

2001

Code: ☐☐☐☐ - ☐

Betaling en inschrijvingsformulier rechtstreeks
of via een plaatselijke groep zenden aan:
VLAAMSE ESPERANTOBOND
Frankrijklei 140
B-2000 Antwerpen
Telefoon: (03) 234 34 00
Fax: (03) 233 54 33
E-adres: admin@fel.esperanto.be

Familienaam: ____________________ Voornaam: ____________

Adres: ____

____

Postnummer: ____________________ Gemeente: ____________

Telefoon: ____________________ E-adres: ____________

Geboortedatum: ____________________ Nationaliteit: ____________

Beroep: ____________________

Paspoortnummer[1] ____________________ geldig tot ____________

Tot welke plaatselijke Esperantogroep wenst u te behoren?[2]

Aalst ☐ Antwerpen ☐ Brugge ☐ Gent ☐ Hasselt ☐ Kalmthout ☐
Kortrijk ☐ Leuven ☐ Londerzeel ☐ Oostende ☐ Peer ☐ Turnhout ☐

Andere leden van het gezin:

Naam:	Voornaam:	Geboortedatum:
____________	____________	____________
____________	____________	____________
____________	____________	____________

Nationale lidmaatschapsbijdragen:

f	– gewoon lid[3,5]	20,00 EUR	20,00 EUR
	+ familiaal lid[3] (alle andere leden van het gezin)[4]	+ 20,00 EUR	....
s	– steunend lid[3]	25,00 EUR	....
df	– levenslang lid	500,00 EUR	....

☐ Ik ben sympathisant en stort een gift aan de Vlaamse Esperantobond: .... EUR.
Giften van 1000,– BEF of meer die overgemaakt worden vóór 31 december 2000 komen zeker in aanmerking voor een fiscaal attest.

☐ Mijn vereniging heeft sympathie voor Esperanto en wil op de hoogte blijven van initiatieven van de Vlaamse Esperantobond.

Extra steun

Ik schenk de volgende som:

g	– voor de werking van de plaatselijke groep (zonder fiscaal attest)		.... EUR
d	– Ik word steunend lid van de Esperanto-jeugdvereniging[5]	30,00 EUR	.... EUR

Ik word Krekelspaarder, zend mij een inschrijvingsformulier. ☐

Internationale lidmaatschapsbijdragen (UEA):

u	gewoon lid	 x	7,68 EUR	.... EUR
jl	lid met *Jarlibro*	 x	19,21 EUR	.... EUR
jl+e	lid met *Jarlibro* en *Esperanto*	 x	48,09 EUR	.... EUR
z	Societo Zamenhof	 x	96,18 EUR	.... EUR

Abonnementen:

p	Horizontaal (gratis voor leden)		20,00 EUR	.... EUR
m	Monato		39,00 EUR	.... EUR
a	Agenda La Jaro	 x	5,00 EUR	.... EUR
j	Jen (gratis voor FLEJAleden) jongeren[5]	9,00 EUR	12,50 EUR	.... EUR
i	Vertikale (elektronische versie voor wie E-mail heeft)		5,00 EUR	.... EUR
lf	Literatura foiro	 x	27,00 EUR	.... EUR
e	Esperanto		30,61 EUR	.... EUR
c	Koncize (voor FLEJA-leden 8,75 EUR)		7,50 EUR	.... EUR
ja	Juna Amiko		10,80 EUR	.... EUR
l	Eventoj (prijs geldig tot 31/12/2000)		34,00 EUR	.... EUR
el	RET-INFO		21,00 EUR	.... EUR
oe	La ondo de Esperanto		24,00 EUR	.... EUR
gz	La gazeto		25,00 EUR	.... EUR
kk	La Kancerkliniko		20,00 EUR	.... EUR
ij	Internacia Ĵurnalisto		10,00 EUR	.... EUR
ipr	Internacia Pedagogia Revuo + lidmaatschap		18,00 EUR	.... EUR
k	Kontakto		18,34 EUR	.... EUR
ikef	La Merkato (incl. lidmaatschap IKEF)		15,00 EUR	.... EUR
uz	Amuze		18,00 EUR	.... EUR
ko	Komencanto		13,00 EUR	.... EUR

Boeken en cursussen

w	Woordenboek E-N-E	13,64 +	1,36 EUR	.... EUR
ep	Cursuspakket Esperanto Programita	37,82 +	2,48 EUR	.... EUR
e7	7 informatiebrochures	10,00 +	1,36 EUR	.... EUR
y97	ABC-Gramatiko de Esperanto	29,75 +	2,48 EUR	.... EUR
ag97	Gramatika ABC Mempraktikilo (oefenboek)	17,11 +	1,98 EUR	.... EUR
subt	Subtekste (cursus)	12,00 +	1,98 EUR	.... EUR
surb	Ŝtona urbo (roman)	24,00 +	1,98 EUR	.... EUR
ceci	Cecilja (Timmermans)	12,00 +	1,98 EUR	.... EUR
edan	Egipta dancistino (erotiek)	11,27 +	0,97 EUR	.... EUR
kobo	Kobo (Ernest Claes)	24,00 +	1,98 EUR	.... EUR
kviv	Konto de l' vivo (Gubbins)	13,50 +	0,97 EUR	.... EUR
kapt	Kapturnoj (Futuristische verhalen)	16,00 +	1,98 EUR	.... EUR
side	Servisto de l' ideo (gesch. v.d. Esp-beweging)	14,88 +	0,97 EUR	.... EUR
mpac	Tri rakontoj pri la Miljara Paco (J. Francis)	11,90 +	0,97 EUR	.... EUR
spar	Sur Parnaso (poëzie van T. Carr, o.m. sonnetten)	12,65 +	0,97 EUR	.... EUR
bkas	La brulanta kastelo (avonturenroman; L. Vermeiren)	3,00 +	0,59 EUR	.... EUR
kato	Katorelo (grappige historie over een Siamese kat)	5,95 +	0,97 EUR	.... EUR
saan	Se aŭskultas la animo (Gezelle)	7,10 +	0,97 EUR	.... EUR
ikui	Internacie kuiri	10,00 +	0,97 EUR	.... EUR
leks2	Leksikaj ekskursoj 2	14,00 +	0,97 EUR	.... EUR
ptmo	Pasporto al la tuta mondo (video-kurso)	162,00 +	0,97 EUR	.... EUR
nomo	Nomoj	8,00 +	0,97 EUR	.... EUR
simp	Simptomoj	8,00 +	0,97 EUR	.... EUR
GIFT	Speciale crisis gift vóór 31/12/2000			.... EUR
☐	Zend mij gratis de boekenlijst van de VEB.		**Totaal**	**.......... EUR**

Ik wens mee te werken aan de verspreiding en toepassing van het Esperanto door:

- ☐ contacten te leggen met andere verenigingen
- ☐ deel te nemen aan debatten over taalproblemen
- ☐ een voordracht te geven over Esperanto
- ☐ te reageren op berichten in de media
- ☐ contact op te nemen met plaatselijke verslaggevers van de media
- ☐ les te geven
- ☐ . . . .

Noten:

1. Personen die de Belgische nationaliteit niet hebben, kunnen volgens de wet alleen lid worden als zij het nummer en de geldigheidsdatum van hun paspoort opgeven.
2. Een lid van de Vlaamse Esperantobond is automatisch ook gewoon lid van de dichtsbijzijnde plaatselijke Esperantogroep. Wenst u lid te zijn van een andere groep, plaats dan een kruisje in het vierkantje achter de naam van die groep.
3. Leden en steunende leden van de Vlaamse Esperantobond (FEL) krijgen een gratis abonnement op het tijdschrift *Horizontaal.* Leden krijgen op aanvraag de *Membromarkfolio* van UEA, dat recht geeft op het gebruik van de *Delegita Reto* in het *Jaarboek van UEA.* Deze lidmaatschapszegels kunnen worden aangevraagd via de plaatselijke groepen of rechtstreeks bij het bondssecretariaat.
4. Bij een familiaal lidmaatschap is iedere 2de en volgende persoon die op hetzelfde adres woont, lid. Er wordt slechts één tijdschrift per adres verzonden.
5. Jongeren tot 29 jaar worden automatisch lid van de Vlaamse Esperantojeugd (FLEJA). Zij en steunende leden van FLEJA krijgen gratis het tijdschrift *Jongeren Esperanto-Nieuws* (*Jen*).
6 **Giften** van 1000,00 BEF (24,79 EUR) of meer aan de Vlaamse Esperantobond **die ons vóór 31 december 2000 bereiken, zijn zeker aftrekbaar van het belastbaar inkomen.** Attesten worden verstuurd in het begin van het kalenderjaar dat volgt op de schenking. *Schenkingen rechtstreeks aan een plaatselijke groep komen NIET in aanmerking voor belastingaftrek.*

Meer informatie

Voor meer informatie over lidmaatschappen, allerhande tijdschriften en boeken in of over Esperanto zal de Vlaamse Esperantobond u graag helpen. U kunt iedere werkdag bellen van 9 tot 12.30 en van 13.30 tot 17.30, of schrijven naar bovenstaand adres. Ook de bestuursleden van de plaatselijke groepen van de Bond zullen u graag in de mate van het mogelijke helpen.

Ik betaal

Totaal .... EUR

- ☐ Ik betaal het totaal op één van de volgende rekeningen van de Vlaamse Esperantobond: 000-0265338-43, 001-2376527-06, 402-5510531-55 en zend dit formulier aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
- ☐ Ik betaal het totaal aan mijn Esperantogroep (zie blz. 1) en zend dit formulier ook aan hen.
- ☐ Ik heb een tegoed op mijn rekening bij FEL, gelieve mijn rekening te debiteren.
- ☐ Ik zou graag ieder jaar mijn lidmaatschappen automatisch betalen door middel van domiciliëring. Zend me hierover de nodige inlichtingen.

ALIĜILO

ZAGREBO

86-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO
21-28 julio 2001
Zagrebo, Kroatio

Konstanta adreso:
86-a UK de Esperanto
Nieuwe Binnenweg 176
3015 BJ Rotterdam
Nederlando

Kongresa numero:

ĈIU ALIĜANTO UZU APARTAN ALIĜILON, FOTOKOPION AŬ SAMFORMATAN PAPERON – BONVOLU TAJPI AŬ SKRIBI PRESLITERE. LAŬBEZONE METU KRUCON EN LA KONCERNAJN KVADRATETOJN.

FAMILIA NOMO .... **VIRO/VIRINO**
(por alfabeta ordigo) *(forstreku unu)*

PERSONA(J) NOMO(J) .... **UEA-KODO** ________ – __

ADRESO *(nacilingve en latinaj literoj kun poŝtkodo)* ....

....

LANDO .... **TEL. N-RO** *(kun prefikso)* ....

PROFESIO / FAKO ....

NASKIĜDATO ....

Mi aliĝas al la Kongreso laŭ la kondiĉoj presitaj sur la dorsa flanko.

☐ Mi sendas ĉi tiun aliĝilon al **la oficejo de FEL kaj pagas al FEL.**

Mi pagas laŭ tiu-ĉi vojo:

☐ Mi havas sufiĉan bonhavon en mia fel-konto, deprenu la sumon de mia konto.
Mia FEL-kodo estas: ☐☐☐☐ – ☐

☐ Mi ĝiras la sumon al unu el al bankkontoj de FEL:

☐ KB 402-5510531-55
☐ Fortis 001-2376527-06
☐ De post 000-0265338-43

☐ Mi ne volas ke mia adreso aperu en la Kongresa Libro.

Mi legis, komprenas kaj akceptas la kondiĉojn presitajn dorsflanke sur ĉi tiu aliĝilo.

DATO .... **SUBSKRIBO** ....

Por uzo de la administracio / peranto:	
uea-membro en kategorio/jaro	KOTIZO (vidu dorse) ....
UEA-spezfolio n-ro:	DONACO AL KONGRESO ....
konfirmo de peranto:	BLINDULA KASO ....
PAGO EN CO / *KONFIRMO*	INFANA KONGRESETO ....
	FONDAĴO CANUTO ....
	TRIAMONDA FONDAĴO ....
notoj	VOLONTULA FONDAĴO ....
	KOSTOJ (7 aŭ 10 eŭroj) ....
	ENTUTE (en eŭroj) ________

Se vi aliĝas kiel kunulo, bv. ĉi tie indiki la nomon/kodon de la ĉefaliĝinto: ....

Se vi aliĝas kiel handikapulo, ĉu UEA jam havas atestilon? jes / mi kunsendas *(forstreku unu)*

Se vi aliĝas senpage, bv. skribi ĉi tie la kialon (vidu dorse): ....

Toelating voor de activatie van DE PRESELECTIE

Ik geef de toelating aan Belgacom om de dienst van de operator transporteur met carrier select code 1510 te activeren voor de telefoonnummers hieronder vermeld.
Deze activatie laat me toe om voor bepaalde oproepen gebruik te maken van de telefoondienst van de transporteur 1510 .

INFORMATIE KLANT

Bedrijf : ....BTW-nr : ....

Naam:..Voornaam: ....

Straat :.. N° : ....

Postcode : .... Stad : ....

Lijst van de nummers die gebruik kunnen maken van de preselectie van de operator transporteur 1510 :

Lijn 1 _____/__________	Lijn 6 __________/__________
Lijn 2 _____/__________	Lijn 7 __________/__________
Lijn 3 _____/__________	Lijn 8 __________/__________
Lijn 4 _____/__________	Lijn 9 __________/__________
Lijn 5 _____/__________	Lijn10 __________/__________

Klantennummer Belgacom:(dit wordt altijd vermeld rechts bovenaan op uw Belgacom factuur)

									/		

Algemene voorwaarden :
Ik verklaar dat ik met Belgacom een overeenkomst heb gesloten omtrent de telefoonaansluiting waarvoor de activatie gevraagd wordt. In mijn hoedanigheid als contractant ben ik gerechtigd om in te stemmen met een activatie van de preselectie van de transporteur 1510 op voormelde aansluiting.

De activatie van de preselectie van de transporteur 1510 zal tot gevolg hebben dat bepaalde oproepen* niet langer afgehandeld worden via het telecommunicatienetwerk van Belgacom, maar via het telecommunicatienetwerk van de transporteur 1510 . De transporteur 1510 zal de volledige verantwoordelijkheid dragen voor de afhandeling en de facturatie van deze oproepen.

Deze activatie van de preselectie van de transporteur brengt de opheffing met zich mee van elke preselectie van de transporteur die voordien op mijn lijn geactiveerd werd. Indien er reeds een preselectie van de transporteur op mijn lijn geactiveerd was, vraag ik aan Belgacom met de ondertekening van deze toelating om de levering van de diensten door de reeds geselecteerde transporteur te beëindigen en verklaar ik dat ik zelf alle contractuele verbintenissen ten aanzien van deze transporteur nakom.

Datum : Handtekening : Naam + Functie :

UNITED TELECOM

Vlaamse Esperantobond

COMMUNICATIE SERVICE - OVEREENKOMST

Tussen United Telecom, Leuvensebaan 110 te 3110 Rotselaar enerzijds en anderzijds :

Naam:...Voornaam: ....

Straat :.. N° : ....

Postcode : .... Stad : ....

Nationaliteit : .... Taal : ❑ NL ❑ FR ❑ Eng

Geboortedatum :.......................... E-mail :...

wordt het volgende overeengekomen :

1. Door het ondertekenen van dit document verwerft de klant het recht deel uit te maken van de telecommunicatie gebruikersgroep van United Telecom aan voordelige tarieven zowel interlokaal, interzonaal, internationaal als naar Gsm.
2. United Telecom verklaart dat voor deze service GEEN aansluiting of abonnementsgelden verschuldigd zijn.
3. Deze overeenkomst wordt gesloten voor een onbepaalde duur, vanaf de datum van ondertekening **en kan ten alle tijde door beide partijen zonder opzegtermijn per aangetekend schrijven worden opgezegd.**
4. De klant verklaart kennis genomen te hebben van de algemenen voorwaarden en van de tarieven en aanvaardt deze.
5. De fakturen zijn betaalbaar via domiciliëring.

Opdracht tot domiciliëring van betalingen

Ik, ondergetekende, rekeninghouder die de facturen betaalt, verzoek United Telecom , Leuvensebaan 110 te 3110 Rotselaar, identificatienummer BE00441.782.639 , om vanaf heden en tot uitdrukkelijke herroeping, alle facturen te innen door debitering van onderstaande rekening.

Opgemaakt te .... op ..../ ..../ 2000

Handtekening :

United Telecom is a division of Magebo nv , Leuvensebaan 110 te 3110 Rotselaar
Tel : 016/44.92.31 **fax :** 016.44.81.25 **BTW** BE441.782.639 **HRL**78.039

La kotizoj varias depende de la loĝlando de la aliĝanto, laŭ la jena grupigo:

A: Ĉiuj landoj escepte de tiuj menciitaj ĉi-sekve sub B kaj C;

La kotizoj estas pagendaj al la konstanta adreso aŭ al landa peranto (vidu liston en la Unua Bulteno). La CO en Roterdamo akceptas aliĝilojn ĝis la **15a de junio 2001.**

POR ELEKTI LA ĜUSTAN KOTIZON BV. ATENTE LEGI LA ĈI-PAĜAJN KLARIGOJN.

KONGRESKOTIZOJ VALIDAJ: (ĉiuj en eŭroj)	ĝis 00 12 31 1-a periodo		ĝis 01 03 31 2-a periodo		ekde 01 04 01 3-a periodo	
Aliĝkategorio	EUR	BEF	EUR	BEF	EUR	BEF
1. individua membro de UEA (ne inkluzivas MG):	120	4 841	150	6 051	180	7 261
2. ne individua membro de UEA	150	6 051	187	7 544	225	9 076
3. komitatano / kunulo / junulo / handikapulo, mem individua membro de UEA	60	2 420	75	3 025	90	3 631
4. kunulo/junulo/handikapulo, ne individua membro de UEA	90	3 631	112	4 518	135	5 446

DIFINOJ

Individua membro de UEA: Dumviva Membro (DM), Membro kun Jarlibro (MJ aŭ MJ-T), Membro-Abonanto (MA aŭ MA-T). *Ne temas pri Aligitaj Membroj kaj ne inkluzivas Membrojn kun Gvidlibro (MG).*

Komitatano: Tiu, kiu estas membro aŭ observanto en la Komitato de UEA en la momento de aliĝo.

Kunulo: Tiu, kiu loĝas samadrese kun la ĉefaliĝinto. Ĉefaliĝinto oni konsideras personon kiu pagas kotizon en kategorio 1 aŭ 2.

Junulo: Tiu, kiu naskiĝis inter 71 01 01 kaj 80 12 31 (inkluzive). Oni nepre notu la naskiĝdaton sur la aliĝilo.

Handikapulo: Tiu, kies handikapo nepre postulas akompananton, kaj kiu pruvis tion per kuracista aŭ simila atestilo, kiu klare indikas la tipon de handikapo.

Senpage aliĝas:
- infanoj kaj gejunuloj naskiĝintaj post 80 12 31;
- nemalhaveblaj akompanantoj de handikapuloj.

La kotizo ne estas repagebla, senkonsidere ĉu la aliĝinto ne povas partopreni la Kongreson pro propra volo aŭ pro iu ajn ekstera kaŭzo, eĉ se la Kongreso ne okazas, aŭ okazas en alia urbo.

La kotizo ne inkluzivas loĝadon, ekskursojn, bankedon kaj eventuale aliajn aparte pagendajn aferojn pri kiuj informoj kaj mendiloj aperas en la Dua Bulteno. La kotizo inkluzivas nenian asekuron.

Kongresaneco ne estas transdonebla al alia persono.

Por la limdatoj kaj aliaj kondiĉoj validas la dato de ricevo de la pago en la CO aŭ ĉe peranto. Aliĝilon sen kompleta pago oni ne traktos.

Kongresa Regularo (ekstrakto): "*8. Kongresanoj devas fari nenion, kio kontraŭas la Kongresan Regularon, aŭ malutilas al la UK, kaj devas submetiĝi al la leĝoj de la lando, kie okazas la UK.*"

Kiu subskribas ĉi tiun aliĝilon, konfirmas sian respekton al la Kongresa Regularo kaj la laŭstatuta neŭtraleco de UEA, kiu organizas kaj aŭspicias la Universalajn Kongresojn.

Se vi pagas al peranto, bonvolu sendi ankaŭ la aliĝilon al tiu.
Se vi pagas rekte al konto de UEA, sendu la aliĝilon al Roterdamo.

MEN VRAAGT ONS

Een lezer uit Nijmegen suggereert ons een rubriek met bovenstaande titel in onze artikels op te nemen. Hij heeft een goede herinnering aan een dergelijke rubriek die regelmatig voorkwam in het studieblad *La Progresanto*. *Dirite sonĝite*, hier begint dan deze rubriek met de eerste vraag van dezelfde lezer: Hoe is de wettelijke verbintenis van homofiele paren te benoemen? *"Geedziĝo* deugt niet, want dat slaat op verschillende seksen," zegt hij terecht. Onze lezer stelt *gej-edziĝi* en *gej-edziniĝi* voor. Wat denken andere lezers hierover? In de volgende aflevering komen we hierop terug.

VERTAALOEFENING

Fortis op zoek naar een "schaap met vijf poten"

Een nieuwe lente, een nieuwe bank, luidt de slogan waarmee bankverzekeraar Fortis deze week haar(!) gefuseerde bankactiviteiten onder de aandacht brengt. En ook een nieuwe topman, want Fortis gaat op zoek naar een nieuwe topman voor de dagelijkse leiding van het concern. Niet dat de tweekoppige "top" van Hans Bartelds en Maurice Lippens de groei van Fortis in de weg stond, maar met één stuurman aan het roer is de bankverzekeraar aantrekkelijker voor eventuele fusie-partners. En dat laatste is belangrijk, want de eerste grensoverschrijdende fusie in de financiële sector zit eraan te komen.

"De eerste tien jaar van het bestaan van Fortis (dat in 1990 ontstond uit de fusie van AG uit België en Amev-VSB uit Nederland, red.) was het heel doelmatig om de onderneming te besturen op basis van pariteit" (met aan de ene kant de Belgische organisatie en aan de andere de Nederlandse), zo legde Bartelds de belangrijke stap in de managementstructuur van Fortis gisteren uit.

Die structuur en de gezonde financiële positie van de onderneming zouden het tien jaar na de fusie mogelijk maken om de dagelijkse leiding van het bedrijf in handen te geven van één zogenoemde chief executive officer (ceo), in plaats van in handen van de huidige twee.

Een profiel van de nieuwe dagelijkse leider wilde Bartelds gisteren nog niet geven. Ook over de nationaliteit van de te benoemen 'ceo' – moet het een Belg of een Nederlander zijn, of juist geen van beide – hield Bartelds zijn kaken op elkaar. "Nadere bijzonderheden volgen de komende maanden," herhaalde hij wat er in het begeleidende persbericht geschreven stond.

Bestuurslid Henjo Hielkema stelde desgevraagd dat een Belg of een Nederlander als 'ceo' niet bij voorbaat is uigesloten. "We hebben wel liever iemand van buiten de groep, die met een frisse blik tegen ons bedrijf aankijkt." Een beetje verstand van nieuwe technologie zou volgens het bestuurslid duidelijk een pre zijn, maar de perfekte kandidaat bestaat niet, haastte hij zich te zeggen. "Wat dat betreft ben je toch een beetje op zoek naar een schaap met vijf poten. Aan de andere kant is het weer lente: de lammetjes worden nu geboren en misschien zit er wel één met vijf poten tussen."

(De Telegraaf)

Voorbeeldvertaling van de tekst uit vorig nummer *Connie Palmen Vriendschap (p. 96)*

Post kiam mi konatiĝis kun la patro de Ara, mi iom pli bone komprenis de kio (de kie) fiero povas deveni.

La unua vizito al la domo de Ara forprenis (forpelis, forviŝis) plejparte mian timeton (heziton, skrupulon) kaj mi vizitis ŝin regule senanonce. La neantaŭvideblecon (neantaŭdireblecon) de tio (de la maniero), kiel la patrino de Ara min salutus, foje ne tre (ne tro) kore kaj foje kun ampleksa, troigita interes(iĝ)o pri miaj agoj kaj faroj, mi facile preteratentadis konsiderante, ke mi ne edziniĝis kun la patrino de Ara kaj ke mi ne tolerus ian ajn obstaklon, kiam temis pri la ebleco esti en la ĉirkaŭaĵo de Ara.

La instruistino ne sukcesis (ne estis sukcesinta) disigi nin, nek mia patrino kaj tion ankaŭ la patrino de Ara ne sukcesus fari.

La viro, kiun mi vidis, kiam mi, unu semajnon post mia unua vizito al la domo de Ara, envenis tra la malantaŭa pordo, estis sendube (efektive) rekonebla kiel ŝia patro. Li estis granda viro, kun grizaj buklaj haroj, tra kiuj ankoraŭ iom de la antaŭa nigro tralumetis. Li estis ege bela kaj ne aspektis kiel iu, kiu laboras en oficejo, ĉar li impresis fortike kaj li surhavis malstriktan pantalonon kaj puloveron, kaj tiuj (tiaj) certe ne estas la vestaĵoj, kiujn vi imagas por iu, kiu laboras en oficejo. Ara estis rakontinta, ke ŝia patro estas inĝeniero kaj ke li ofte laboras dum ekstraj horoj. Ambaŭ donitaĵojn mi opiniis tre interesaj, ĉar inĝeniero ŝajnis al mi io alta kaj labori ekstrajn horojn kongruis kun la magio de profesio, pri kiu mi ne sciis, kian laboron oni devas fari por ĝi .

La patro de Ara donis al mi la manon kaj diris, ke do mi certe estas Kit Buts, kiu estas tiom lerta pri lingvo, kaj mi diris jes, ĉar mi estas tiu Kit Buts kaj mi diris mi ne povas plendi ĉar komplimentojn oni ne devas engluti tro avide, tiam la homoj pensas, ke vi estas vana. Tio igis min ĝoja kaj gajhumora, ke dum mia foresto, en la domo de Ara oni parolis pri mi kaj ke ili pensis ion favoran pri mi, ke mi estas bona pri lingvo ktp.

La patro de Ara ankoraŭ pligrandigis mian ĝojon, kiam li denove rigardis min kaj diris: "Do, do, Kit, vi do estas la amikino de mia belega, plej juna filino?"

Du aferoj tiam traflugis mian kapon: ke nia amikeco estis publike agnoskita kaj ke la Patro de Ara estis fiera pri sia propra filino kaj diris laŭte, en ŝia ĉeesto, ke li trovas ŝin belega. Al mia patro neniam, en sia tuta vivo, venus tia ideo, nome, diri pri sia propra infano, ke li trovas ĝin belega infano.

UITWERKINGEN EN ANTWOORDEN

Voorbeeldvertaling van de spreekwoorden uit vorig nummer (betere versies worden met dank ingewacht)

1 Al leyt de waerheyt in het graf, al wat haer druckt dat moet er af. (J. Cats)
Eĉ se vero entombe kuŝas,
Forflugos ĉio, kio ĝin premtuŝas.

2 De waerheyt die in 't duyster lagh,
Die komt met klaerheyt aen den dagh. (J. Cats)
La vero, en l'ombro kuŝinte amare
Ade revenas al la taglumo klare.
Eĉ se kuŝis en mallum' la vero,
Okazos plenklare ties apero.

3 Wie de waarheid speelt, krijgt de strijkstok op zijn hoofd.
Kiu ludas la veron, ricevos baton de l'arĉo.

Opgave 1

1 kon. 2 hip. 3 sup. 4 kon. 5 supozigas 6 sup. 7 sup. 8 kon. 9 supoza 10 kon. 11 supoze, ke

Opgave 2

1e, 2g, 3f, 4c, 5a, 6ĉ, 7b, 8d

Interludo 1

1 *hipotezo:* hypothese, veronderstelling A,
2 *hipodermo:* onderhuid (hypodermis) A,
3 *hipodromo:* renbaan B,
4 *hipogeo:* hypogeum, onderaards gewelf als graf of tempel gebruikt (*antikva subtera tombo aŭ templo*) A,
5 *hipokampo:* zeepaardje B,
6 *hipokritulo:* huichelaar A,
7 *hipopotamo:* nijlpaard (potamos = stroom) B,
8 *hipotensio:* lage bloeddruk, A
9 *hipofagia viandejo:* paardenslagerij (Grieks phagein = eten) B,
10 *Filipo* (Grieks Philippos: philos = vriend (van) hippos = paard) B

Opgave 3

1a Hij bracht zijn weinige boeken.
1b Hij bracht enkele van zijn boeken.
2a.Het konijn mocht eten.
2b Het konijn wordt gegeten.
3a helemaal niet.
3b niet helemaal.
4a zelfs hij.
4b hij kwam zelfs naar de vergadering.
5 Theoretisch hebben 5a en 5b dezelfde betekenis, maar bij een neutrale, onbeklemtoonde spreekwijze, kunnen de zinnen als volgt worden opgevat: 5a Een minister zal mijn buurman worden. 5b Mijn buurman zal minister worden.
6a Slechts weinigen onder onze leden zijn internationaal actief.
6b Slechts onze weinige leden ...
7a Hij kan zich niet inschrijven voor deze gebeurtenis!
7b Het staat hem vrij zich niet in te schrijven...
8a/b nagenoeg geen verschil! Hij wil zich niet...
9a Hij zingt nog niet.
9b Hij zingt niet voort. Z. was hier niet altijd consequent, vgl. *PAG § 273, 5.*
10 De combinaties *jam ne* en *ne jam* zijn soms niet zo duideljk want *jam* kan ook "vanaf nu" betekenen! 10a Hij is niet meer in Frankrijk (hij reeds niet is in F.). 10b Hij is nog niet in Frankrijk (Zamenhof verkoos *ankoraŭ ne* omdat deze combinatie de idee duidelijker uitdrukt; vgl. PIV).
11 Eigenlijk zelfde verschil als in 10a en 10b, maar het verschil wordt niet altijd in acht genomen *PAG§90.*

Opgave 4

1 ja 2 ja maar niet vóór *La prezidanto* 3 *la soldatojn mortigi* de soldaten doden anderen; *mortigi la soldatojn* de soldaten worden gedood 4 ja 5 ja, maar met telkens andere betekenis! 6 ja 7 eventueel ook vooraan of achteraan, wat aan het bijwoord tien sterk beklemtoond. 8 ja, maar met telkens andere betekenis! 9 neen! 10 ja 11a ja 11b neen 11c ja (vgl. Nederlands "de vrouw vandaag" en "de hedendaagse vrouw") 12 ja, maar telkens andere betekenis! 13 ja, maar telkens andere betekenis!; helemaal achteraan geplaatst maakt *ankaŭ* de zin onduidelijk.

Interludo 2: woorden met kon-

1 *kon + kurso = konkurso* (wedstrijd)
2 *kon + damni = kondamni* (veroordelen)
3 *kon + stato = konstato* (vaststelling)
4 *kon + kordo = konkordo* (eendracht)
5 *kon + vento = konvento* (vergadering)
6 *kon + jako = konjako* (cognac)
7 *kon + cedi = koncedi* (toegeven)
8 *kon + trakti = kontrakti* (contracteren)
9 *kon + takto = kontakto* (contact)
10 *kon + scii = konscii* (zich bewust zijn)
11 *kon + kubo= konkubo* (concubijn)

Bevalt het nieuwe concept van onze taalrubriek je? Meer en andere gelijkaardige oefeningen kan je vinden in de twee taalvaardigheidboekjes die Emiel Van Damme samen met Christiane De Vleminck publiceerde bij de Vlaamse Esperantobond

Leksikaj ekskursoj 1 en 2

Beide boekjes zijn verkrijgbaar bij FEL voor respectievelijk EUR 11,90 (= 480,– BEF) en + EUR 14,00 (= 565,– BEF).

Stuur de uitwerking van opgaven, vragen en/of opmerkingen uitsluitend en rechtstreeks aan de redacteur van de rubriek:
Emiel Van Damme
Albert-I-straat 44,
B-1703 Schepdaal.

financieel willen steunen. Zij betalen jaarlijks een bijdrage van 2250,– BEF (± EUR 56,–).

Leden verbinden zich ertoe minstens viermaal per jaar naar de club te schrijven.

Voor Esperantoleerkrachten zijn er speciale voorwaarden. Zij kunnen het tijdschrift en de adreslijst eventueel gratis krijgen, maar dan verbinden zij zich ertoe:

- hun leerlingen aan te zetten om lid te worden van *Kastora Klubo*;
- informatie over hun leerlingen aan de club te sturen;
- adressen van eventuele correspondenten te sturen;
- teksten of andere bijdragen te leveren voor het tijdschrift.

Het tijdschrift (16 pagina's) verschijnt zesmaal per jaar. Het behandelt o.a. volgende onderwerpen:

- een Esperantocursus;
- informatie over de clubactiviteiten;
- interessante brieven van leden;
- eenvoudige leesteksten;
- liedjes en gedichtjes;
- een geïllustreerde woordenlijst;
- spelletjes, raadsels en wedstrijden;
- correspondentieadressen.

De clubleden worden in klassen ingedeeld naar hun taalvaardigheid. De laagste graad, *kastoreto* (kleine bever) is voor jonge en nieuwe leden die nog niet vlot Esperanto spreken maar minstens toch een gedichtje moeten kunnen voordragen. Via de *bruna kastoro* (bruine bever) en de *arĝenta kastoro* (zilveren bever) komt men tot de *ora kastoro* (gouden bever). Om deze laatste graad te behalen moet men reeds goed Esperanto kennen. Men moet minstens drie buitenlandse pennenvrienden hebben en minstens éénmaal per jaar aan een internationale samenkomst deelnemen.

Je kan je als lid aanmelden bij:

Kastora Klubo
Internacia Esperanto-Klubo de Amikeco
ul. Pulawska 3-11
PL-02-515 Warschau
Polen

of via internet: kastora@poczta.wp.pl

ACTIEVE STEUN

De financiële kant... lid, steun, klant, klant van... via...

Hoewel de verscheidene regeringen naar alle kanten geld uitdelen, valt in 2001 het Esperanto volledig uit de boot. Er zijn geen subsidies voor de Vlaamse Esperantobond voorzien en ook de toekomst blijft erg onzeker. Daarom moeten wij des te meer steun vragen aan onze leden.

1. **Betaal stipt uw lidgeld.**
   In dit nummer vind je het lidmaatschapsformulier voor 2001. Vul het vlug en correct in en stuur het naar FEL, Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen – of overhandig het aan je clubverantwoordelijke. Je vindt ook een overschrijvingsformulier. Stuur het meteen naar je financiële instelling om je lidmaatschapsbijdrage te betalen.
2. **Stort een gift.**
   Giften die ons vóór 31 december 2000 bereiken komen zeker nog in aanmerking voor een belastingattest! Dwing zo de staat om het Esperanto te steunen. Afhankelijk van uw belastbaar inkomen, wordt uw gift voor de helft of meer terugbetaald!
3. **Meld je aan als klant bij United Telecom.**
   Gebruik hiervoor het formulier dat je in het midden van dit tijdschrift vindt. Let op: ondanks de tariefveranderingen bij Belgacom, blijft UT u een belangrijk tariefvoordeel bieden, nu ook op uw locale gesprekken! Daarenboven steunt UT FEL door het betalen van een aanbrengcommissie.
4. **Meld je aan als Krekelspaarder.**
   Ook hier geldt dat ondanks de grote verschuivingen in de banksector "Krekelsparen" zijn sociale functie behoudt. Meer zelfs, Fortisbank, de bankpartner van Netwerk, die zelf is ontstaan uit een fusie van ASLK en Generale Bank, heeft aangekondigd dat nu ook de klanten van de voormalige Generale Bank zich als Krekelspaarder kunnen aanmelden. Door aan te sluiten bij Krekelsparen steun je kleine alternatieve ondernemingen die op de grote financiële markt moeilijk aan geld kunnen komen, niet omdat zij niet solvabel zouden zijn, maar omdat zij "oninteressante activiteiten" hebben. FEL ontvangt ook van Krekelsparen een aanbrengcommissie. Voor 1999 bedroeg die bijvoorbeeld ruim 120 000,– BEF, een niet te versmaden bedrag.
5. **Speciale steun.**
   In het kader van het saneringsplan worden de boekhandel en de bibliotheek gescheiden en opnieuw ingericht. De noodzakelijke aankoop van nieuwe boekenkasten vraagt echter een financiële investering. Wie deze herinrichting met geld wil steunen, kan een specifieke gift storten met de vermelding "herinrichting boekendienst". Giften van 1000,– BEF of meer die ons bereiken vóór 31 december 2000 geven recht op een belastingsvermindering.

2000

Trekkerskoorts...

Na Gloria en Dimitri (per fiets door 7 landen in Afrika), Maryvonne en Bruno Robineau (8 jaar rond de wereld, zie *Ili visis sur la Tero* of vroegere nummers van *Horizontaal*), Gudule le Pichon en Laurent Cuenot (met de huifkar door Europa gedurende 4 à 5 jaar), trekken nu

Quo vadis - Kien vi?

2000

Rachel Prual en David Cholet de stoute schoenen aan voor een reis rond de wereld.

Frank Pape uit Noorwegen wil in de zomer van 2001 een vakantiewerkkamp voor jongeren uit diverse landen organiseren in het westen van Noorwegen.
De deelnemers zullen huizen herstellen in het Vikingmuseum, maar er is ook plaats voor toeristische uitstappen en er wordt een Esperantocursus voorzien.
Omdat hij geen budget ter beschikking heeft – hij krijgt geen subsidies – zoekt hij mensen die bereid zijn de cursus te leiden zodat hij het museum iets concreets kan voorstellen. Hij wil vooral weten wat mensen die als cursusleider willen optreden, als compensatie verlangen/ verwachten voor een periode van twee tot vier weken.
Acht je jezelf in staat om zo'n cursus te leiden – tegen reis- en verblijfkosten en een bescheiden salaris – neem dan vlug contact op met Frank Pape: no_frank@yahoo.no en stuur een kopie naar Norvega Esperantista Ligo, esperanto@online.no. Natuurlijk kan je ook proberen om gewoon aan het werkkamp deel te nemen en zo de het Esperanto-initiatief te ondersteunen. Neem ook in dat geval contact op met Frank Pape om de mogelijkheden te onderzoeken.

Wil je deze zomer een kijkje gaan nemen hoe het in de Balkan gesteld is, dan is het wereldcongres een goede uitvalbasis. Het 86ste Esperantowereldcongres heeft plaats in Zagreb, de hoofdstad van Kroatië. Gekoppeld aan dat congres is er ook een Esperantokamp voor kinderen die Esperanto spreken, het *Internacia Infana Kongreseto*. De organisatoren verwachten dit jaar een recordaantal deelnemers. Kom je in aanmerking, schrijf dan nog snel in. In aansluiting op beide bijeenkomsten wordt ook nog een familievakantie gepland in het idyllische Istrië.

Jongeren moeten dit jaar naar Straatsburg voor hun IJK. Maar voorwaar, zelfs in volle vakantie moet het mogelijk zijn om aan Europa duidelijk te maken dat het Esperanto zo zijn voordelen heeft. Ook voor jongeren geldt: neem nu reeds de beslissing en schrijf in voor het eind van 2000.

Voor de nabije toekomst is er echter ook een interessante attractie. Uit Kroatië komt een poppentheater naar Vlaanderen met een bewerking voor poppenspel van "De Kleine Prins", het bekende verhaal van Antoine De Saint-Exupéry, die momenteel in het centrum van de belangstelling staat. Er zijn drie voorstellingen gepland. Eén in Oostende op 5 december, één in Leuven op 6 december en één in Antwerpen op 8 december. Het poppenspel was één van de artistieke smaakmakers van het Esperantowereldcongres in Berlijn. Laat deze gelegenheid niet voorbij gaan!

Goed nieuws voor de Esperantoreissector is ook het bericht dat het Esperanto-Cultuurcentrum "Kvinpetalo" in Bouresse, Frankrijk, een bijkomend huis heeft kunnen aankopen dank zij giften en leningen van Esperantosprekers. Het huis zal worden ingericht om cursussen te kunnen organiseren. Het is samen met een bezoek aan het vernieuwde Esperantokasteel in Grésillon een interessante vakantiebestemming.

Guido Van Damme

De Kongolese Esperantokring stuurde wat informatie over de voebalploeg "A.S. Esperanto". In vier matchen behaalde het onderstaande resultaten. Het belandt daarmee in een vergelijkbaar klassement als dat van F.C. De Kampioenen.

1. A.S. ESPERANTO - COEUR DE LION	**0-3**
2. A.S. ESPERANTO - F.C. ROYAL	**2-2**
3. A.S. ESPERANTO - ZAMALEK DE KIN	**2-0**
4. A.S. ESPERANTO - F.C - DO	**1-4**

De trainer van de ploeg, de heer Mbiyavanga Ada, klaagt erover dat "A.S Esperanto" vaak moet optornen tegen een gebrek aan spelmateriaal (waarschijnlijk ballen en kleding – ndlr). Wie gaat eens een zondagmiddag supporteren?

We vervolgen in ons geschiedkundig overzicht het verhaal over hoe de pioniersrol van Russische in Franse handen overging.

Met bewonderenswaardig enthousiasme begon professor Bourlet de systematische propaganda uit te werken. Gaston Moch contacteerde de grote uitgeverij Hachette en liet een populair leerboekje in een oplage van een half miljoen over heel de wereld verspreiden. Hij wist de uitgeverij er ook van te overtuigen een reeks goede Esperantoboeken uit te geven. Zo verschenen in 1902 *"Esperantaj Prozaĵoj"* en *"Hamlet"*, en in 1903 *"Fundamenta Krestomatio"*.

Zo kwam een waardevolle boekencollectie tot stand, die dank zij de filialen van de uitgeverij in alle grote steden van de wereld verkrijgbaar was. De kalender bevatte jaarlijks informatieve pagina's over het Esperanto met aanwervingsformulieren, wedstrijden enz. Het is het bedenken waard dat in 1900 de hele Esperantoliteratuur uit nauwelijks 150 boekjes en twee maandbladen bestond. In de volgende jaren kende zij echter een opmerkelijke bloeiperiode.

En de beweging beperkte zich niet tot Frankrijk. In 1902 en 1903 werden in tal van Europese landen en in Amerika Esperanto propagandagroepen opgericht. In België richtten Kapitein Lemaire en de heer Jamin een documentatiecentrum op en organiseerden zij de Antwerpese tentoonstelling.

Tiel en mallonga spaco de du jaroj, la movado fariĝis preskaŭ tutmonda, kaj pensante pri la novaj grupoj en Ĉilio, Peruo, Siberio kaj Mongolio, oni povis rimarki prave, ke "en Esperantujo la suno neniam subiras". Kompare kun la situacio antaŭ 1900, ĝi estis giganta paŝo.

Maar vanaf dan zijn er ook initiatieven in Bulgarije, Nederland (met Bulthuis bv.), Spanje, Peru, Brazilië en Chili. Ook in Moravië, Bohemen en Italië is er activiteit merkbaar.

In Groot-Brittannië bleef het Esperanto lange tijd onbekend, maar toch werd ook daar reeds in 1903 de Londense Esperantoclub opgericht. En in het begin van 1903 werd de Zwitserse Esperantovereniging gesticht. Daar waren Hector Hodler en Edmond Privat, de auteur van *Historio de la Lingvo Esperanto,* (waaruit deze hoofdstukken werden geselecteerd) de voortrekkers.

Zo ontwikkelde het Esperanto zich in de

Europese estafette

de fakkel wordt overgegeven

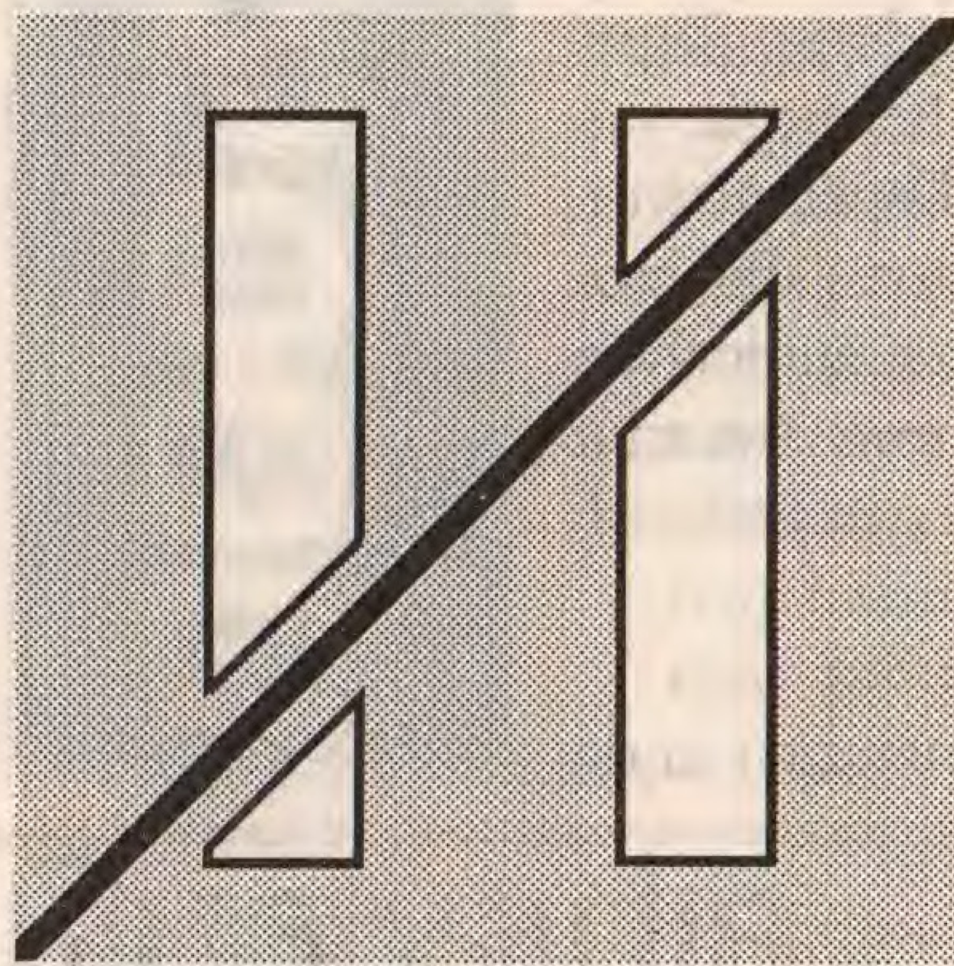
korte periode van amper twee jaar tot een wereldwijde beweging. En als men in overweging neemt dat er zelfs groepen werden opgezet in Peru en Chili aan de ene kant en Siberië en Mongolië aan de andere kant, dan kan men terecht zeggen dat de zon in Esperantoland nooit onderging.

In vergelijking met de situatie voor 1900 was dat een gigantische stap voorwaarts. "La fina venko" was echter nog altijd evenver weg. Maar het besef dat er nu overal ter wereld Esperantosprekers waren, gaf nieuwe energie en wakkerde het enthousiasme aan. Er werd geschreven, er werd gedrukt, er werd internationaal gecorrespondeerd. De taal functioneerde en verbreidde zich over de wereld.

(Uit: Edmond Privat, ***Historio de la lingvo Esperanto,*** La Movado 1900-1927. Hfst. 1.)

Esperanto bestaat meer dan honderd jaar. In 1923 gaf Edmond Privat een geschiedenis over de eerste jaren van het Esperanto uit. Omdat veel van die geschiedenis intussen vervaagd is – er zijn nog weinig mensen die de eerste pioniers hebben gekend – brengen wij „Hoofdstukken uit de Esperantogeschiedenis", een keuze van vertaalde fragmenten uit dat standaardwerk.

Nieuwsbrief

Zoekt U informatie over Esperanto?

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140 – B-2000 Antwerpen

Tel.: (03) 234 34 00 E-adres: horizontaal@fel.esperanto.be
Fax.: (03) 233 54 33 http://www.esperanto.be

Taalproblematiek

Duitse popmuziek

Wie in de jaren zestig in de Duitse hitparade wilde, moest in het Duits zingen, ook de grote buitenlandse namen als Cliff Richard, Marvin Gaye, Beach Boys en Diana Ross. Velen willen echter niet meer aan hun Duitse periode worden herinnerd. Françoise Hardy dreigt zelfs met haar advocaat in geval van een heruitgave. (*Der Spiegel*, 33/2000)

Green Card

Na uitgebreide discussies over het – al dan niet reële – tekort aan informatici, kunnen buitenlandse specialisten nu onder bepaalde voorwaarden een vergunning (naar Amerikaans voorbeeld "Green Card" genoemd) krijgen om in Duitsland te werken. Het aantal kandidaten valt tegen en bovendien is de vereiste om Duits, of tenminste Engels, te spreken een grote hinderpaal. (*Der Spiegel*, 34/2000)

Symposium over Tweetaligheid

Het Centre for European Studies, Faculty of Languages and European Studies van de University of the West of England, Bristol, organiseert van 18 tot 20 april 2001 het Derde Internationaal Symposium over Tweetaligheid (ISB3), met – volgens de eerste gegevens – bijna uitsluitend sprekers die het Engels als moedertaal hebben. Informatie: http://www.uwe.ac.uk/facults/les/research/bilingual/frames.html.
E-adres: ISBERG@uwe.ac.uk (BJA-listo)

Engels in California

1,5 miljoen leerlingen in California hebben maar een beperkte kennis van het Engels. Tijdens de voorbije twee jaar kreeg het merendeel enkel onderwijs in het Engels, omwille van de "English-only" wet. Er werd verwacht dat 100 % van de schijnbaar achterop geraakte kinderen na een jaar vloeiend Engels zouden spreken. Na twee jaar is er slechts een povere stijging van 7,6 naar 7,8 %. (Wongill, denask-l)

Daimler-Chrysler

De 241.233 Duitse werknemers van Daimler-Chrysler weten waaraan zij zich te houden hebben. Met het oog op de éénwording van de bedrijfscultuur wordt het Engels de officiële werktaal. Van leidinggevend personeel wordt verwacht dat ze het Engels goed beheersen. Wie daar niet in slaagt behoudt zijn carrièrekansen, maar kennis van het Engels is toch een selectiecriterium... (Eŭropo-listo)

Mislukte studiereis

De organisator van een studiereis naar de Kaapverdische Eilanden werd veroordeeld tot het terugbetalen van twee derde van de reiskosten, omdat – naast andere tekortkomingen zoals een niet meer bestaand en een niet werkend studie-object – de gids bij een bezoek aan een ontziltingsinstallatie Engels noch Duits sprak.
(*Westdeutsche Allgemeine Zeitung*, 16 september 2000)

Esperanto

Esperanto-wereldreis

Esperantisten Rachel Prual en David Cholet zijn op 15 juli vanuit La Roche-sur-Yon vertrokken voor een wereldreis van twee jaar die hen in 40 landen moet brengen. Eerste belangrijke halte was het wereldcongres in Tel-Aviv. De reis is ook via Internet te volgen: http://mondepouce.ctw.net. (Henri Masson)

Internet 1

Informatie over Esperanto is in vele talen te vinden op het Internet, o.m. op www.esperanto.be, www.esperanto.org en www.esperanto.net, en niet te vergeten op de nieuwe pagina's van UEA: www.uea.org. Nu is er ook www.esperanto.nu, alleen in het Esperanto en met nieuws, diensten en tips voor Esperantogebruikers, van "hoe gebruik ik Unicode", over versturen van verjaardagskaartjes tot een E-adres naam@esperanto.nu.

Internet 2

De Internetpagina's van *Esperanto-France* zijn volledig vernieuwd en kunnen worden geraadpleegd op http://www.esperanto-france.org. (ret-info)

Postzegel

De Kroatische Post zal ter gelegenheid van het Esperanto-Wereldcongres in Zagreb in 2001, een speciale postzegel uitgeven. Het wordt één van de 19 speciale zegels van het uitgavenprogramma van 2001 en de tweede Esperantozegel, na die voor het Kroatisch Esperantocongres van 1997.
(S. Stimec – ret-info)

De teksten met de gegevens over de programma's van de clubs moeten op de redactie toekomen vóór 1 december 2000. Laattijdige programmawijzigingen kunnen naar de redactie worden gestuurd en worden op de INFOpagina opgeslagen, zodat men via de computer het juiste programma kan opvragen. De publicatie van redactionele teksten is gratis. Voor advertenties raadplege men het Esperantocentrum te Antwerpen.

Voor een tot op het laatste ogenblik actueel programma van de Vlaamse Esperantoclubs, raadpleeg INTERNET,

http://www.esperanto.be/fel/nl/grupoj.html

AALST

La Pioniro

Inlichtingen bij Hugo Dossche, Asserendries, 103, 9300 Aalst, tel.: (053) 70 17 89.

ANTWERPEN

La Verda Stelo

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Het clublokaal is toegankelijk vanaf 18.30 uur.
vrijdag 3 nov.: Guido Van Damme leidt een spel over Ecologie en Derde Wereld.
vrijdag 10 nov.: Neven Kovacic vervolgt zijn lezingenreeks over de geheime genootschappen: de middeleeuwse sekten.
vrijdag 17 nov.: J. Schram houdt een uiteenzetting over nationalisme, internationalismo en statenloosheid.
vrijdag 24 nov.: Mieke Claus, leerkracht Arabisch stelt de Arabische taal voor. (Lezing in het Nederlands)
vrijdag 1 dec.: Film over de 3de Himalaya Esperanto-ontmoeting door Hedwig en Morris Vanderbruggen.
vrijdag 8 dec.: Het poppentheater Spoljarec uit Kroatië brengt "La Eta Princo". De voorstelling gaat door in de feestzaal van de stadsschool in Quellinstraat 31. Nabespreking in het Esperantohuis.
vrijdag 15 dec.: Zamenhofavond.
zondag 17 dec.: Esperanto kinderfeest van La Verda Stelo... Gratis voor kinderen van leden, andere kinderen (vriendjes en vriendinnetjes) zijn welkom maar betalen 100,– fr. Inschrijven telefonische of per E-post bij Iwona Kocieba, 03 440 35 58 / dirk.iwona@pandora.be.
vrijdag 22 dec.: Agnes Geelen leest voor uit "Kristnaska triptiko" van Felix Timmermans.
vrijdag 29 dec.: De laatste avond van het millennium... o.l.v. Leontine Janssens.
vrijdag 5 jan.: Nieuwjaarsreceptie.
vrijdag 12 jan.: De Wereldtentoonstelling 2000 in Hannover door Griet Symoens en Iwona Kocieba.
vrijdag 19 jan.: Jaarvergadering van La Verda Stelo met de voorstelling van het jaarverslag en de huldiging van Jubilarissen...
vrijdag 26 jan.: Ed Borsboom (NL) vertelt over Margarete Saxl, medewerkster van Andreo Cseh.

BRUGGE

Paco kaj Justeco

Indien niet anders vermeld, hebben onze bijeenkomsten plaats in Hof van Watervliet, Oude Burg 27, 8000 Brugge. De vaste bijeenkomst valt op de 2de donderdag van de maand en begint om 19.30 u. Speciale bijeenkomsten worden afzonderlijk aangekondigd. Inlichtingen: dhr. G. Maertens, tel.: 050 35 49 35.
De Brugse Club organiseert twee Esperantocursus in het OCMW-centrum 't Reitje, Annuntiatenstraat 34, 8000 Brugge, op dinsdag om 14.00 en 19.30 uur.
dinsdag 7 nov.: Beginnerscursus.
donderdag 9 nov.: Filosofisch kwartiertje o.l.v. F. Roose; Een Esperantokantoor voor contacten met de Europese Unie te Brussel door Grégoire Maertens.
dinsdag 14 nov.: Beginnerscursus.
dinsdag 21 nov.: Beginnerscursus.
dinsdag 28 nov.: Beginnerscursus.
dinsdag 5 dec.: Beginnerscursus.
dinsdag 12 dec.: Beginnerscursus.
donderdag 14 dec.: Filosofisch kwartiertje o.l.v. F. Roose; lezing over Erfrechterlijke opvolging.
dinsdag 19 dec.: Beginnerscursus.
dinsdag 9 jan.: Beginnerscursus.
donderdag 11 jan.: Filosofisch kwartiertje; Vergelijking van woordfamilies in verscheidene talen door Philippe De Vos.

BRUSSEL

Esperantista Brusela Grupo

Ook in Brussel komen Esperantosprekers geregeld samen, zowel Nederlands- als Franstaligen, onder hen ook enkele Europese ambtenaren. Wie echt een beeld van de mogelijkheden van de internationale taal wil krijgen, moet daar eens een kijkje gaan nemen. Het programma van de club wordt maandelijks vastgesteld en het is niet altijd mogelijk dat in *Horizontaal* te publiceren. Wekelijkse samenkomst op woensdag van 18.30 tot 20.00 uur, Wetenschapstraat 29, (metro Kunst/Wet). Inlichtingen over het programma krijg je bij Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14.
zaterdag 16 dec.: Zamenhoffeest in "De Zijp".

GENT

La Progreso

Iedere 4de vrijdag van de maand clubvergadering in ons lokaal "La Progreso", Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77. De bijeenkomst begint om 20.00 uur. Inlichtingen bij Katja Lödör, tel. 09 230 16 77 of 09 221 10 02.
vrijdag 24 nov.: Arie en Marlène Bouman brengen verslag uit over het Esperanto Wereldcongres in Tel-Aviv.
vrijdag 8 dec.: We gaan in Antwerpen kijken naar "La Eta Princo".

HASSELT

Esperanto-klubo Hasselt

We vergaderen elke 1ste en 3de dinsdag van de maand van 20.00 tot 22.00 u. in het CC van Hasselt. De eerste vergadering is er een programma, tijdens de tweede leidt Jan Bovendeerd een cursus "Spreken in Esperanto". Het programma werd nog niet vastgelegd. Inlichtingen: Marcel Aerts, tel.: 011 72 00 75.

KALMTHOUT

La Erikejo

Bijeenkomst de 3de donderdag van de maand om 20.00 uur in restaurant Cambuus, Heidestatieplein 10, 2920 Kalmthout, tel. 03 666 42 58. Info: Wim De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49.
donderdag 16 nov.: Bestuursverkiezing. Daarna presenteren Jules Verstraeten en Rob Ebenau elk op hun eigen manier episodes uit de Esperantogeschiedenis.
donderdag 21 dec.: Jaarlijks etentje met speciale gastspreker. Bijdrage aan de avond 750,– BEF. Vooraf inschrijven verplicht.

KAPELLE

Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK
- ROESELARE - TIELT

Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

De stadsbibliotheek van Kortrijk be-

schikt over een uitgebreid Esperantofonds. Er is gelegenheid dit fonds te bezoeken na afspraak met Jean-Pierre Allewaert, tel.: 056 20 07 96. Clubavonden vinden plaats op de 4de maandag van de maand om 19.30 uur in CC Oude Dekenij, Sint-Maartenskerkhof, 8500 Kortrijk. Voor inlichtingen: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96 / Piet Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30.
Bezoekers van andere clubs melden bij voorkeur hun komst. Dit laat ons toe hen beter te ontvangen en hen te verwittigen wanneer de aangekondigde activiteit niet doorgaat.
maandag 20 nov.: Taalavond: wij lossen samen een kruiswoordraadsel op. Jean-Pierre bespreekt een grammaticaal onderwerp.
maandag 11 dec.: Nog te bepalen (zie INFOpagina van FEL op het Internet).

LEUVEN

Esperanto 3000

De spoedcursus is net achter de rug, de avondcursus net gestart en al meteen is er een vakantie: op 1 november cursus noch Laborvespero. Maar niet getreurd, we hebben *Horizontaal* nog om die avond nuttig in te vullen. En onze cursisten kunnen van de extra dag gebruik maken om al wat voorsprong te nemen en enkele tientallen woordjes méér te leren dan strikt vereist. Terug op post op:
woensdag 8 nov.: Vespero 3000, zoals altijd van 19.30 tot ongeveer 23.00 u., programma stipt om 20.00 uur. Deze keer reizen we vermoedelijk naar China (omdat we nog niet 100% zeker waren op het moment dat we dit programma opstelden, noemen we nog geen namen). Er is ook avondcursus, van stipt 19.30 tot 22.00.
woensdag 15 nov.: Laborvespero, telkens van 20.00 tot 22.00 uur. Ook avondcursus.
woensdag 22 nov.: avondcursus (is er die avond een Eko in Leuven dan zullen we met de cursisten daar zijn).
woensdag 29 nov.: 14-18u: deelname aan de "Volle Tent", een cultureel dagprogramma gericht op jongeren. We geven er informatie over Esperanto met ons paneel, een boekenstand en twee inleidende cursusjes van telkens een uur. Ook dit loopt in het Cultureel Centrum. 's Avonds: avondcursus!
woensdag 6 dec.: Laborvespero. De avondcursus wordt vervangen door een poppentheateravond. Livija Kroflin, Vera Loncer en Stef Spoljarec uit Kroatië brengen "La Eta Princo" (de Kleine Prins) een bewerking van het bekende werk van Antoine de Saint-Exupéry. Gezamenlijke top-organisatie van de groepen van Leuven, Brussel, Tienen en Limburg.
woensdag 13 dec.: Vespero 3000, onze traditionele Zamenhofavond, met even traditionele gratis taart voor alle aanwezigen. Zoals steeds zal het programma ook deze keer kort, boeiend en vooral keitof zijn. Maar... cursisten zijn ook present op de avondcursus!
woensdag 20 dec.: avondcursus en laborvespero.
Hierna volgt de Kerst- en Nieuwjaarspauze, we zijn terug op 3 januari voor de Laborvespero en op 10 januari voor de avondcursus.

LONDERZEEL

Informatie en contact: Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65 – J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.
maandag 9 okt.: start cursus voor gevorderden o.l.v. J.P. Fertinel in het cultuurhuis "Gerard Walschap". De cursus begint om 20.00 uur en duurt tot 22.00.
donderdag 12 okt.: start cursus voor beginners o.l.v. F. Van den Brande in "Hejme", Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25. De cursus begint om 19.00 uur en duurt tot 21.00.

OOSTENDE

La Konko

De vergaderingen gebeuren in de voormalige stadsschool "Vercamer", Northlaan 14, Oostende-Mariakerke. Inlichtingen bij dhr. Marc Cuffez, tel. 0486/36 23 65 (GSM) of bij Else Huisseune, tel.: 059 43 30 58.
vrijdag 3 nov.: Gespreksavond o.l.v. Els Huisseune, van 19.00 tot 21.00 u.
zaterdag 4 nov.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
maandag 6 nov.: Leesnamiddag o.l.v. Raymond Wylleman, van 14.00 tot 16.00 u.
woensdag 8 nov.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
zaterdag 11 nov.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
woensdag 15 nov.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
donderdag 16 nov.: Gespreksavond o.l.v. Els Huisseune, van 19.00 tot 21.00 u.
zaterdag 18 nov.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
maandag 20 nov.: Leesnamiddag o.l.v. R. Wylleman, van 14.00 tot 16.00 u.
woensdag 22 nov.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
zaterdag 25 nov.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
woensdag 29 nov.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
vrijdag 1 dec.: Gespreksavond o.l.v. Els Huisseune, van 19.00 tot 21.00 u.
zaterdag 2 dec.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
maandag 4 dec.: Leesnamiddag o.l.v. R. Wylleman, van 14.00 tot 16.00 u.
dinsdag 5 dec.: Opvoering door het Kroatisch Poppentheater Spoljarec van "La Eta Princo", in de bibliotheek aan de Wellingtonstraat.
woensdag 6 dec.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
zaterdag 9 dec.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
woensdag 13 dec.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
donderdag 14 dec.: Gespreksavond o.l.v. Els Huisseune, van 19.00 tot 21.00 u.
zaterdag 16 dec.: E-cursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
maandag 18 dec.: Leesnamiddag o.l.v. R. Wylleman, van 14.00 tot 16.00 u.
woensdag 20 dec.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
zaterdag 23 dec.: Esperantocursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
woensdag 27 dec.: Leesnamiddag voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
vrijdag 29 dec.: Gespreksavond o.l.v. Els Huisseune, van 19.00 tot 21.00 u.
zaterdag 30 dec.: Esperantocursus voor jongeren van 18.00 tot 19.00 u.
donderdag 11 jan.: Gespreksavond o.l.v. Els Huisseune, van 19.00 tot 21.00 u.

TIENEN

La Hirundo

Alle vaste activiteiten van de club vinden plaats in de Donystraat 8 te 3300 Tienen (stadsplan op verzoek). Laatste maandag van de maand is er clubavond (Vespero); Cseh-cursus (directe methode) van begin oktober tot begin mei (± 50 uur) in de avondschool van het Provinciaal Instituut voor Secundair Onderwijs, elke dinsdagavond van 19.00 tot 21.00 uur. (± 1,– EUR per lesuur!) De club telt een 70tal leden uit Vlaanderen en Wallonië, onder wie een aantal scouts. Om de twee jaar: weekendexcursie naar buitenlandse Esperantosprekers. Alle binnen- en buitenlandse Esperantosprekers zijn van harte welkom.
Voor alle info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen. Tel.: 016 81 52 46 – Fax: 016 81 10 96.
dinsdag 7 nov.: Esperantocursus
dinsdag 14 nov.: Esperantocursus
dinsdag 21 nov.: Esperantocursus
maandag 27 nov.: Maandelijkse clubavond
dinsdag 28 nov.: Esperantocursus
dinsdag 5 dec.: Esperantocursus
dinsdag 12 dec.: Esperantocursus
dinsdag 19 dec.: Esperantocursus
vrijdag 22 dec.: Speciale Kerstvergadering

Contactadressen van Esperantoclubs in Vlaanderen en Nederland

AALST *La Pioniro*, H. Dossche, Asserendries 103, B-9300 Aalst, tel.: 053 70 17 89.

ALKMAAR Hans ten Hagen, Middenweg 587, NL-1704 BH Heerhugowaard, tel.: (072) 571 79 18.

ALMELO G.C.A.M. Dercks, Ootmarsumsestraat 47, NL-7607 AX Almelo, tel.: (0546) 819403.

ANTWERPEN *La Verda Stelo*, p/a Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00.

BEVERWIJK *Stelrondo* Rob Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.

BRUGGE *Paco kaj justeco* G. Maertens, Prins Leopoldstraat 51, B-8310, St.-Kruis-Brugge, tel.: 050 35 49 35. E-post: gmae@xs4all.be

BRUSSEL H. Falck, Eikenlaan 7, B-1640 St.-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14.

DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77. — (TANEF) G. van der Horst, Hengelolaan 1158, NL-2544 GT Den Haag, tel.: (070) 366 65 47. E-post: gvdhorst@xs4all.nl.

DEN HELDER Esperanto-klubo Den Helder, 1205, NL-1788 LE Den Helder.

DEURNE (TANEF) E. Spitaels, tel.: 03 658 74 20.

DEVENTER J.S. Douma, Rembrandtkade 177, NL-7412 HL Deventer, tel.: (0570) 61 83 04.

EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.

ENSCHEDE (NEJ-sekcio) De Vluchtestraat 1-402, NL-7423 BE Enschede, tel. (053) 433 26 40.

GENK W. Minnen, Loskaaistraat 6, B-3600 Genk, tel.: 089 35 07 13.

GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, B-9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77.

GRONINGEN Esperantocentrum, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen. tel.: (050) 527 45 72 of (059) 849 14 88 — *Esperanto-Nederland* Arubastraat 12, NL-9715 RW Groningen, tel.: (050) 577 59 54. E-post: espned@esperanto.nu.

HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.

HASSELT A. Claessen, Zonnebloemstraat 13, B-3590 Diepenbeek, tel.: 011 72.60.65. E-post: albert.claesen@pandora.be. – Marcel Aerts, Lazarijstraat 122, B-3500 Hasselt, tel.: 011 72 00 75. E-post: marcel.aerts1@pandora.be.

HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.

'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.

HILVERSUM A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, NL-1217 PL Hilversum, tel.: (035) 624 33 20.

HOUTHALEN Alfons Lijnen, Grote Baan 156, B-3530 Houthalen, tel.: 011 52 20 74.

KALMTHOUT *La Erikejo* W. De Smet, Hertendreef 12, B-2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49.

KAPELLE *Zelanda Esperanto-grupo* Sally en Dies Krombeen, Vijverstraat 3, NL-4421 AW Kapelle, tel.: (0113) 34 15 63 of (0118) 61 48 34.

KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30 E-post: piet.glorieux@ping.be — Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.

LEUVEN *Esperanto 3000* R. Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: r.goris@planetinternet.be

LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain@skynet.be.

MIDDELBURG zie KAPELLE

OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, B-8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (GSM). – Raymond Wylleman, tel.: 059 50 27 08.

PEER H. Schutters, Panhovenstraat 10, B-3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters@skynet.be

ROESELARE zie KORTRIJK

ROTTERDAM J. Quispel, Maarland 4, NL-3075 JV Rotterdam, tel.: (010) 419 82 01. — *Merkurio* P. Schuil, Viskaarweg 145, NL-3192 DM Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.

TERNEUZEN *Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo* J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.

TIELT zie KORTRIJK

TIENEN B. Boon, Merelhof 8, B-3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46. Zie ook: www.lahirundo.yucom.be

TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+ fax: 014 45 13 29. E-post: dan.vanherpe@euronet.be

VOORBURG *Esperantogroep Voorburg*, M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel. + fax: (070) 38635 29; E-post: erasmusz@worldonline.nl.

WIJLRE *Esperantogrupo Marnolando*, Tienbundersweg 38, NL-6321 CR Wijlre, tel.: (043) 450 12 48.

ZAANDAM *Esperantocentrum* PB 433, NL-1500 EK Zaandam, tel.: (075) 616 69 31.

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33.
E-post: esperanto@esperanto.be.
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging/Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00.
E-post: lode@fel.esperanto.be.
Esperanto-Nederland p/a Ronald Bijtenhoorn, Carel van Manderstraat 1, NL-1964 RS Heemskerk, Nederland. Tel.: 00 31 25 124 61 59 – Fax: 00 31 20 866 64 64.
E-post: espned@esperanto.nu.
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44.
E-post: uea@inter.nl.net.
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta Esperanto-Ligo (SEL) Arie Bouman, Driesdreef 8, B-9030 Gent. Tel.: 09 227 48 41. Zie ook: www.lahirundo.yucom.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B-6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13.
E-post: mardelforge@busmail.net.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorweg-esperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel. + fax: 059 50 18 25.

Bestuursleden van FEL

Flory Witdoeckt (Voorzitter), Wittenonnenstraat 9A, 8400 Oostende. Tel.: 059 70 29 14; Fax: 059 80 23 42.
E-post: flory@witdoeckt.be
Johan Van Eenoo (Ondervoorzitter), Stationsstraat 27, 8380 Lissewege. Tel./Fax: 050 55 07 12.
E-post: dancanto@xs4all.be.
Ivo Durwael (Secretaris), Paul Gilsonlaan 5, 2650 Edegem. Tel.: 03 440 30 92.
E-post: ivo@fel.esperanto.be
Roland Rotsaert (Kassier), Visspaanstraat 97, 8000 Brugge. Tel.: 050 33 00 04.
E-post: rotsaert@esperanto.be
Walter Vandenkieboom, Wittenonnenstraat 9A, 8400 Oostende. Tel.: 059 70 29 14.
E-post: flory@witdoeckt.be
Eddy Raats, Volhardingsstraat 79, 2650 Edegem. Tel.: 03 289 01 61. E-post: eddy@pandora.be

Horizontaal

Tweemaandelijks tijdschrift
over alternatieve communicatie en Esperanto

31ste jaargang 2000/6 (186)
· novembro - decembro

In dit nummer:
- Lidmaatschapsformulier en bestellijst
- Aanmeldingsformulier Wereldcongres (Zagreb)
- Aanmeldingsformulier United Telecom

ISSN 0772-540 X
Afgiftekantoor Antwerpen X
Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen